

รายงานการวิจัย

การศึกษาแหล่งท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์เพื่อพัฒนาผู้การเป็น
ประชาคมอาเซียน: กรณีศึกษาในเขตชุมชนตำบลดงมูลเหล็ก
อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบูรณ์

**The study of Ecotourism Attractions to ASEAN
Community: A Case Study of Dong-Mun-Lek Subdistrict,
Muang Phetchabun**

วันวิสาข์ หมั่นจง

สาขาภาษาอังกฤษธุรกิจบริการ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์

ประจำปีงบประมาณ 2558

รายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์

การศึกษาแหล่งท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์เพื่อพัฒนาสู่การเป็น
ประชาคมอาเซียน: กรณีศึกษาในเขตชุมชนตำบลคงมูลเหล็ก
อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบูรณ์

**The study of Ecotourism Attractions to ASEAN
Community: A Case Study of Dong-Mun-Lek Subdistrict,
Muang Phetchabun**

วันวิสาข์ หมั่นจง

สาขาภาษาอังกฤษธุรกิจบริการ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์

ทุนอุดหนุนงานวิจัยเพื่อพัฒนาชุมชนและท้องถิ่น
งบประมาณแผ่นดิน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2558

(ก)

ชื่องานวิจัย	การศึกษาแหล่งท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์เพื่อพัฒนาสู่การเป็นประชาคมอาเซียน: กรณีศึกษาในเขตชุมชนตำบลคงมูลเหล็ก อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบูรณ์
ผู้วิจัย	วันวิสาข์ หมั่นจง
สาขาวิชา	ภาษาอังกฤษธุรกิจบริการ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์ 2558

บทคัดย่อ

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ เพื่อ 1) ศึกษาศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ในเขตตำบลคงมูลเหล็ก อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบูรณ์ และ 2) วิเคราะห์ศักยภาพในการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารด้านท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ของประชาชนในเขตตำบลคงมูลเหล็ก อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบูรณ์เพื่อเตรียมความพร้อมสู่การเป็นประชาคมอาเซียน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้านี้ ได้แก่ ประชาชนในเขตตำบลคงมูลเหล็ก จำนวน 140 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ 1) แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับศักยภาพแหล่งท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ในเขตชุมชนตำบลคงมูลเหล็ก อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบูรณ์ จำนวน 4 แห่ง ได้แก่ อุทยานปลา ศูนย์สมุนไพรในโรงเรียน วัดราษฎร์บูรณะ (วัดหลวงพ่อทั้ง) และกลุ่มหัตถกรรมงานไม้ และ 2) แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารด้านการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ของประชาชนในเขตชุมชนตำบลคงมูลเหล็ก อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบูรณ์ ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน S.D.

ผลการวิจัยพบว่า ประชาชนในเขตตำบลคงมูลเหล็กมีความคิดเห็นเกี่ยวกับศักยภาพแหล่งท่องเที่ยวของอุทยานปลาและศูนย์สมุนไพรในโรงเรียน อยู่ในระดับ ปานกลาง ส่วนวัดราษฎร์บูรณะ (วัดหลวงพ่อทั้ง) และกลุ่มหัตถกรรมงานไม้ มีความคิดเห็นว่ามีศักยภาพอยู่ในระดับ มาก นอกจากนี้ ยังมีข้อเสนอแนะให้มีการพัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยวต่อไป โดยให้ประชาชนและหน่วยงานทุกภาคส่วนเข้ามามีส่วนร่วมมากยิ่งขึ้น ตลอดจนมีการจัดทำป้ายบอกทาง และจัดให้มีการประชาสัมพันธ์สถานที่ท่องเที่ยวอย่างจริงจัง

(๗)

ส่วนการศึกษาศักยภาพการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารด้านการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์
ของประชาชนในเขตตำบลคงมูลเหล็ก อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบูรณ์ พบว่าประชาชนส่วนใหญ่มี
ศักยภาพในการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารด้านการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ อยู่ในระดับน้อยที่สุด
และมีความต้องการให้มีการจัดอบรมภาษาอังกฤษให้แก่ประชาชนในตำบลโดยเฉพาะทักษะการพูด
มากที่สุด

คำสำคัญ: การท่องเที่ยว การท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ ประชาคมอาเซียน จังหวัดเพชรบูรณ์

Research Title   The study of Ecotourism Attractions to ASEAN Community:
A Case Study of Dong-Mun-Lek Subdistrict, Muang Phetchabun

Author   Wanwisa Meunchong

Program   Service Business English

Phetchabun Rajabhat University 2015

Abstract

This paper aims at studying 1) the potentials of eco-tourism in Don-Moon-Lek sub-district, Muang, Phetchabun for preparing to ASEAN Community and 2) analyze the ability of using English language for communication in tourism of people in Don-Moon-Lek sub-district, Muang, Phetchabun. The samples of this study were 140 people who live in Don-Mun-Lek sub-district. The instruments of the study were 1) a questionnaire about the potentials of 4 tourist attractions in Don-Mun-Lek sub-district, Muang, Phetchabun; Fish Lake Regional Park (Dong-Moon-Lek Temple), Herb Center At school, Rajchaburana Temple, Wooden Handicraft Group. And 2) a questionnaire about the ability of using English language for communication in tourism of people in Don-Moon-Lek sub-district, Muang, Phetchabun. The statistics used in data analysis were percentage, mean, standard deviation, and quality data analysis.

The findings were as follows:

1) Rajchaburana Temple and Wooden Handicraft Group were in higher potential to be eco-tourism. Whereas, Fish Lake Regional Park (Dong-Moon-Lek Temple) and Herb Center At school were in the moderate potential. Moreover, people in Don-Moon-Lek sub-district also need to develop these interesting places to be eco-tourism and construct more signposts as well as promote eco-tourism for tourists who would like to visit Don-Mun-Lek sub-district.

2) The score of the ability in using tourism communication of people in Don-Moon-Lek sub-district, Muang, Phetchabun was at the lowest level. Most of them need to be trained about English for tourism communication.

Keywords: tourism, eco-tourism, ASEAN Community, Phetchabun

กิตติกรรมประกาศ

ผู้วิจัยขอขอบคุณมหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์ ที่ให้ทุนสนับสนุนงานวิจัยเรื่องนี้ ซึ่งแม้ว่าจะเป็นงานวิจัยพื้นฐาน แต่ก็สามารถนำไปใช้บูรณาการกับการเรียนการสอน และการบริการวิชาการเพื่อให้เกิดประโยชน์แก่ชุมชน หรือนำไปให้ชุมชนใช้เป็นแนวทางในการทำแผนพัฒนาศักยภาพภาพบุคลากรในหน่วยงานได้ในระดับหนึ่ง

ขอขอบคุณหน่วยงานทั้งภาครัฐ เอกชน และประชาชนในเขตตำบลคงมูลเหล็ก อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบูรณ์ ซึ่งเป็นกลุ่มตัวอย่างที่ให้ความร่วมมือเป็นอย่างดีในการให้ข้อมูลเกี่ยวกับสถานที่ท่องเที่ยว และให้ข้อมูลที่เพียงพอสำหรับสรุปเป็นผลการวิจัย

ขอขอบคุณผู้บริหาร ผู้เชี่ยวชาญที่ตรวจคุณภาพเครื่องมือ และเจ้าหน้าที่ของสถาบันวิจัยและพัฒนาทุกท่าน ที่อำนวยความสะดวกในการจัดทำเอกสารต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินการวิจัย และขอขอบคุณเจ้าของเอกสาร ตำรา และงานวิจัย ที่ผู้วิจัยใช้อ้างอิงในงานวิจัยครั้งนี้

สุดท้ายขอขอบคุณ บิดา มารดา เพื่อน พี่น้อง ที่ให้การสนับสนุนเกื้อกูล ช่วยเหลือและเป็นกำลังใจให้ตลอดมา จนทำให้การดำเนินงานวิจัยในครั้งนี้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี

วันวิสาข รมินจง

31 มีนาคม 2559

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ก
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	ค
กิตติกรรมประกาศ.....	จ
สารบัญรูป.....	ซ
บทที่ 1 บทนำ.....	1
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	1
1.3 ขอบเขตของการวิจัย.....	3
1.4 นิยามศัพท์เฉพาะ.....	3
1.5 ประโยชน์ของการวิจัย.....	3
บทที่ 2 เอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	
2.1 ประวัติตำบลคงมูลเหล็ก.....	5
2.2 แหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญในตำบลคงมูลเหล็ก.....	9
2.3 แนวคิดเกี่ยวกับการท่องเที่ยว.....	10
2.4 การประเมินศักยภาพแหล่งท่องเที่ยว.....	14
2.5 ความสำคัญของภาษาอังกฤษ.....	18
2.6 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	24
บทที่ 3 วิธีการดำเนินการวิจัย	
3.1 ขั้นตอนการวิจัย.....	27
3.2 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	27
3.3 เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล.....	28
3.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	28
3.5 การวิเคราะห์ และการนำเสนอข้อมูล.....	28
บทที่ 4 ผลการวิจัย	
4.1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	29

บทที่ 5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

5.1	สรุปผลการวิจัย.....	48
5.2	การอภิปรายผลการวิจัย.....	51
5.3	ข้อเสนอแนะ.....	53
5.4	ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้.....	53
5.5	ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป.....	53
	บรรณานุกรม.....	54
	ภาคผนวก.....	56
	ภาคผนวก ก	
	- แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับศักยภาพ	
	แหล่งท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ในเขตชุมชนตำบลคงมูลเหล็ก	
	อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบูรณ์.....	58
	- แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับศักยภาพ	
	ในการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร	
	ด้านการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ของประชาชนในเขตชุมชน	
	ตำบลคงมูลเหล็ก อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบูรณ์.....	62
	ภาคผนวก ข	
	- ภาพอุทยานปลา.....	66
	- ภาพศูนย์สมุนไพรในโรงเรียน.....	67
	- ภาพวัดราษฎร์บูรณะ (วัดหลวงพ่อทั้ง)	69
	- ภาพกลุ่มหัตถกรรมงานไม้.....	70
	ประวัติผู้วิจัย.....	71

สารบัญรูป

	หน้า
ภาพอุทยานปลา.....	66
ภาพศูนย์สมุนไพรรในโรงเรียน.....	67
ภาพวัดราษฎร์บูรณะ (วัดหลวงพ่อทั้ง)	69
ภาพกลุ่มหัตถกรรมงานไม้.....	70

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ประเทศไทยเป็นประเทศที่มีทรัพยากรที่อุดมสมบูรณ์ทั้งที่เป็นทรัพยากรธรรมชาติและทรัพยากรทางวัฒนธรรมซึ่งถือเป็นสิ่งที่มีค่าต่อการท่องเที่ยว การท่องเที่ยวของประเทศไทยจึงได้รับความสนใจทั้งจากนักท่องเที่ยวชาวไทยและชาวต่างประเทศ มีผลให้เกิดการขยายตัวทางเศรษฐกิจเกิดรายได้ หมุนเวียนภายในประเทศสูงเป็นอันดับ 1 เมื่อเปรียบเทียบกับรายได้จากอุตสาหกรรมสิ่งทอและสินค้าทางการเกษตร (การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย, 2546:28) นอกจากนี้อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวยังส่งผลให้เกิดการสร้างอาชีพ การจ้างงาน การพัฒนาระบบการคมนาคมขนส่ง และการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานต่างๆ

อย่างไรก็ตาม การเจริญเติบโตของอุตสาหกรรมท่องเที่ยวไม่เพียงจะก่อให้เกิดผลดีทางเศรษฐกิจแล้วยังก่อให้เกิดผลกระทบต่อสภาพแวดล้อม เช่น ปัญหาการทำลายทัศนียภาพ ปัญหามลภาวะสภาพทางสังคม เช่นปัญหาค่าครองชีพ รวมทั้งวิถีชีวิตของชุมชนในแหล่งท่องเที่ยวให้เสื่อมโทรมลง เนื่องจากอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวจำเป็นต้องใช้ทรัพยากรทางธรรมชาติและทรัพยากรทางศิลปวัฒนธรรมที่มีอยู่ภายในประเทศเป็นเครื่องมือในการส่งเสริมการท่องเที่ยว ขณะที่ทรัพยากรเหล่านี้มีอยู่อย่างจำกัดไม่เพียงพอที่จะรองรับความเจริญเติบโตของอุตสาหกรรมท่องเที่ยวได้ ทำให้การจัดการแหล่งท่องเที่ยวมักประสบปัญหาที่สวนทางกันระหว่างการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และสังคมกับการพัฒนาอยู่เสมอ

ดังนั้นเพื่อให้เกิดความสมดุลระหว่างการอนุรักษ์และการพัฒนา จึงได้เกิดรูปแบบของการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ (Ecotourism) ขึ้น โดยมีรูปแบบการท่องเที่ยวอย่างมีความรับผิดชอบในแหล่งธรรมชาติที่มีเอกลักษณ์เฉพาะถิ่นนั้นๆ และแหล่งวัฒนธรรมที่เกี่ยวข้องกับระบบนิเวศสิ่งแวดล้อมในพื้นที่ โดยมีกระบวนการเรียนรู้ร่วมกันของผู้ที่เกี่ยวข้องภายใต้การจัดการการท่องเที่ยวอย่างมีส่วนร่วมของประชาชนในท้องถิ่นเพื่อให้ตระหนักถึงคุณค่าต่อการรักษา ความสมดุลของระบบนิเวศและก่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อประชาชนในท้องถิ่น (สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย, 2541 :4)

การท่องเที่ยวเชิงนิเวศ จึงเป็นนโยบายและแนวทางที่การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยผลักดันให้เป็นส่วนหนึ่งของการท่องเที่ยวที่ต้องมีการพัฒนาอย่างยั่งยืนตามวิสัยทัศน์ในการพัฒนาการท่องเที่ยวที่ส่งเสริมการท่องเที่ยวที่มีคุณภาพไม่เกิดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม เสริมสร้างจิตสำนึกใน

การอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โดยมีการจัดการสิ่งแวดล้อมภายใต้การมีส่วนร่วมของประชาชนในท้องถิ่น เพื่อให้เกิดการพัฒนาการท่องเที่ยวที่ยั่งยืนสืบไป ซึ่งนโยบายและแนวทางการท่องเที่ยวนี้ยังสอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 9 (พ.ศ.2545-พ.ศ.2549) ที่เน้นคนเป็นศูนย์กลางของการพัฒนา และให้ความสำคัญกับการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมให้เกิดสมดุลระหว่างการใช้ประโยชน์กับการอนุรักษ์ฟื้นฟู โดยการสร้างชุมชนให้มีจิตสำนึกและมีส่วนร่วมดูแลรักษาฟื้นฟูและใช้ประโยชน์ทรัพยากรธรรมชาติอย่างเหมาะสมและยั่งยืน

ดังนั้น การมีส่วนร่วมของประชาชนจึงเป็นเป้าหมายสำคัญของการพัฒนาการท่องเที่ยว เนื่องจากประชาชนเป็นเจ้าของท้องถิ่นมีความรู้สึกในการเป็นเจ้าของซึ่งมีความรัก ความห่วงหาพันพิง และใช้ประโยชน์ทรัพยากรแหล่งท่องเที่ยวอยู่แล้ว สามารถนำมาประยุกต์ใช้ให้เกิดการพัฒนาแบบยั่งยืนแก่ทรัพยากรแหล่งท่องเที่ยวได้ โดยชุมชนจะต้องพัฒนาตนเองให้เป็นศูนย์กลางเชื่อมโยงระหว่างหน่วยงานของรัฐกับชุมชนเอง และระหว่างชุมชนกับเอกชนที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ เข้ามามีส่วนร่วมในการดูแลรักษาและจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมให้มีความสมบูรณ์ควบคู่ไปกับการเจริญเติบโตของแหล่งท่องเที่ยวในพื้นที่เพื่อที่จะคงสภาพความสมบูรณ์ต่อไป

ตำบลคงมูลเหล็ก อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบูรณ์ เป็นอีกตำบลหนึ่งที่มีชุมชนมีความเข้มแข็งที่จะสร้างศักยภาพด้านการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ได้ เนื่องจากเป็นพื้นที่ที่มีทรัพยากรธรรมชาติที่อุดมสมบูรณ์ และมีสถานที่น่าสนใจมากมายที่สามารถจะดึงดูดนักท่องเที่ยวในอนาคตอันใกล้ได้ อาทิ เช่น การท่องเที่ยวเชิงเกษตรกรรม (สวนมะม่วงน้ำดอกไม้) การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม เป็นต้น

ด้วยเหตุนี้ ผู้วิจัยจึงได้ให้ความสนใจที่จะศึกษาแหล่งท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์เพื่อพัฒนาสู่การเป็นประชามอาเซียน โดยการบูรณาการเข้ากับรายวิชาภาษาอังกฤษเพื่อการท่องเที่ยวเชิงรักษ์ ให้นักศึกษาได้มีส่วนร่วมในการพัฒนาภาษาอังกฤษเพื่อการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ และคาดว่าผลจากการศึกษาที่ได้จากการวิจัยจะเป็นข้อมูลพื้นฐานในการจัดการการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ในเรื่องของการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสารด้านการท่องเที่ยวเพื่อก้าวสู่การเป็นประชามอาเซียน ตลอดจนเกิดการพัฒนาทางด้านเศรษฐกิจและส่งเสริมรายได้ให้แก่ชุมชนอย่างยั่งยืน

1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ในเขตตำบลคงมูลเหล็ก อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบูรณ์

2. เพื่อวิเคราะห์ศักยภาพในการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารด้านท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ของประชาชนในเขตตำบลคงมูลเหล็ก อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบูรณ์ เพื่อเตรียมความพร้อมสู่การเป็นประชาคมอาเซียน

1.3 ขอบเขตของการวิจัย

ขอบเขตในด้านพื้นที่

การศึกษาศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ สำหรับนักท่องเที่ยว และวิเคราะห์ศักยภาพการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารด้านการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ของผู้ให้บริการเพื่อนำไปสู่การพัฒนาทักษะทางด้านภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารให้ข้อมูลแก่นักท่องเที่ยวสำหรับผู้ให้บริการและหน่วยงานในชุมชนที่มีอิทธิพลต่อการท่องเที่ยว โดยจะทำการศึกษาในเขตตำบลคงมูลเหล็ก อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบูรณ์

ขอบเขตด้านเนื้อหา

1. ศักยภาพของแหล่งทรัพยากรการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ที่ปรากฏในพื้นที่ศึกษาโดยใช้แบบประเมินศักยภาพแหล่งท่องเที่ยวและการสัมภาษณ์ผู้ที่เกี่ยวข้องในเขตตำบลคงมูลเหล็ก อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบูรณ์
2. ศักยภาพการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารด้านการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ของประชาชนในเขตตำบลคงมูลเหล็ก อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบูรณ์ เพื่อเตรียมความพร้อมสู่การเป็นประชาคมอาเซียน

1.4 นิยามศัพท์เฉพาะ

แหล่งท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ หมายถึง แหล่งท่องเที่ยวที่พัฒนาขึ้นมาโดยคำนึงถึงสภาพแวดล้อม เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่คงความเป็นธรรมชาติและชุมชนในตำบลคงมูลเหล็ก ซึ่งรวมการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม การท่องเที่ยวเชิงนิเวศ หรือการท่องเที่ยวในรูปแบบ MICE

ประชาคมอาเซียน หมายถึง การรวมตัวกันของประเทศสมาชิกอาเซียนเพื่อเพิ่มอำนาจต่อรองและขีดความสามารถการแข่งขันของอาเซียนในเวทีระหว่างประเทศในทุกด้าน

1.5 ประโยชน์ของการวิจัย

1. ชุมชนในเขตตำบลคงมูลเหล็ก อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบูรณ์ มีศักยภาพในการพัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์และประชาชนในชุมชนมีรายได้เสริมจากการจัดการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์

2. ประชาชนในเขตตำบลคงมูลเหล็ก อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบูรณ์ มีความพร้อมในการเข้าสู่การเป็นประชาคมอาเซียน โดยสามารถใช้ภาษาอังกฤษในการสื่อสารกับชาวต่างชาติเพื่อให้ข้อมูลด้านการท่องเที่ยวในชุมชนของตนเองได้

บทที่ 2

แนวคิดทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการศึกษาค้นคว้าเรื่อง การศึกษาแหล่งท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์เพื่อพัฒนาสู่การเป็นประชาคมอาเซียน: กรณีศึกษาในเขตชุมชนตำบลคงมูลเหล็ก อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบูรณ์ ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาค้นคว้า รวบรวมองค์ความรู้จากตำรา เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

2.1 ประวัติตำบลคงมูลเหล็ก

ตำบล “บ้านคงมูลเหล็ก” ก่อตั้ง ตั้งแต่สมัยมณฑลเพชรบูรณ์ เป็นมณฑลเพชรบูรณ์ เป็นมณฑลหนึ่งในประเทศไทย ซึ่งตรงกับสมัยรัชกาลที่ 4 มณฑลเพชรบูรณ์ มีข้าหลวงมาปกครอง ซึ่งมีข้าหลวงคนหนึ่งซึ่งหลวงยกบัตร (ตามหลักฐานการจดทะเบียนของวัดสว่างอารมณ์ซึ่งหลวงยกบัตรมอบที่ดินให้ทางวัดและจดทะเบียน พ.ศ.2440) หลวงยกบัตรมีข้าทาสบริวารมากมายประกอบกับเพชรบูรณ์เป็นสถานที่ปลูกยาสูบได้ดี จนได้รับตราประจำจังหวัดเพชรบูรณ์ เป็นต้นยาสูบอยู่ในวงกลมหลวงยกบัตรจึงให้ข้าทาสบริวารหาพื้นที่เพื่อปลูกยาสูบ จนมาพบป่าไม้ชนิดหนึ่งชื่อว่าจี้เหล็ก พื้นดินดีมาก จึงให้ข้าทาสถางป่าและปลูกยาสูบ จึงเสนอตั้งเป็นหมู่บ้านขึ้น ชื่อว่าบ้านคงจี้เหล็ก (ตั้งตามป่าไม้ที่ถางปลูกยา) ขึ้นกับตำบลสะเดียง แต่ต่อมาเห็นว่าชื่อไม่สุภาพจึงเปลี่ยนชื่อหมู่บ้านมาเรียกขานกันว่า “บ้านคงจี้เหล็ก” ตั้งแต่บัดนั้นเป็นต้นมา จนปัจจุบันได้รับการยกระดับจากกระทรวงมหาดไทย ให้จัดตั้งเป็น “ตำบลคงมูลเหล็ก”

ต่อมาหมู่บ้านต้องสังกัดตำบล มีนายมา นวลไม้หอม เป็นผู้ใหญ่บ้าน เมื่อนายมา นวลไม้หอม ออกจึ่งตั้งนายอินทร์ เป็นผู้ใหญ่บ้านคนต่อมา เมื่อประชากรมีมากเข้าก็แยกออกเป็นหมู่บ้านเป็นหมู่ที่ 2 มีนายแปว ก้อนทองเป็นผู้ใหญ่บ้านและบ้าน โลกตั้งเป็นตำบลทางราชการจึงรวมบ้านคงจี้เหล็กเข้าไปด้วย เมื่อหมู่ที่ 1 มีประชากรมากขึ้นอีก จึงแยกออกเป็นหมู่ที่ 3 มีนายลิ แก้วแท้ เป็นผู้ใหญ่บ้าน และหมู่ที่ 2 มีมากขึ้นอีก จึงแยกออกเป็นหมู่ที่ 4 มีนายปลั่ง ปิ่นเกตุ เป็นผู้ใหญ่บ้าน และแยกตัวออกมาจากตำบลบ้าน โลกตั้งเป็นตำบลคงจี้เหล็กและเปลี่ยนชื่อจากตำบลคงจี้เหล็ก เป็นตำบลคงมูลเหล็ก ตั้งแต่นั้นมา มีนายแปว ก้อนทอง เป็นกำนันคนแรก เมื่อนายแปว ออกก็ตั้งนายลิ แก้วแท้ เป็นกำนันคนต่อมา เมื่อนายลิ แก้วแท้ ออกก็ตั้งนายกลม ก้อนทอง เป็นกำนันคนต่อมา จากนั้นแต่ละหมู่บ้านก็พัฒนากันต่อๆ มาตามลำดับ

ตำบลคงมูลเหล็ก ตั้งอยู่ทางทิศตะวันออกเฉียงเหนือ ของอำเภอเมืองเพชรบูรณ์ จังหวัดเพชรบูรณ์ มีอาณาเขตพื้นที่ 117 ตารางกิโลเมตร โดยทิศเหนือ มีเขตติดต่อกับตำบลท่าพล ตำบลช้าง

ตะลุด อำเภอหล่มสักทิสได้ มีเขตติดต่อกับตำบลนาป่า อำเภอเมืองเพชรบูรณ์ ทิศตะวันออก มีเขตติดต่อกับตำบลบ้านโคก อำเภอเมืองเพชรบูรณ์ทิศตะวันตก มีเขตติดต่อกับตำบลสะเดียง ตำบลนาจั่ว อำเภอเมืองเพชรบูรณ์ มีทั้งหมด 11 หมู่บ้าน พื้นที่ทั้งหมด 28,645 ไร่ พื้นที่การเกษตร 19,108 ไร่ (คิดเป็นร้อยละ 67 ของพื้นที่ทั้งหมด) พื้นที่ส่วนใหญ่เหมาะสมกับการปลูกข้าว รองลงมาได้แก่ พืชไร่ และพืชผัก ตามลำดับ ลักษณะภูมิประเทศเป็นที่ราบลุ่ม 3,453 ไร่ ที่ราบ และที่ดอน 25,192 ไร่ มีแม่น้ำป่าสักไหลผ่านทางทิศตะวันตกของตำบลรวมระยะทางยาว 18 กิโลเมตร นอกจากนั้นยังมีคลองธรรมชาติ 9 สาย หนองน้ำ บึงและสระ สาธารณะ 4 แห่ง กระจายอยู่ทั่วไป ในส่วนของการคมนาคม มีถนนคอนกรีตเข้าถึงทุกหมู่บ้าน และหมู่ที่ 2 ซึ่งเป็นที่ตั้งของสำนักงานองค์การบริหารส่วนตำบล ห่างจากที่ว่าการอำเภอ 7 กิโลเมตร มีจำนวนประชากรในตำบลคงมูลเหล็ก ประมาณ 10,036 คนและจำนวนหลังคาเรือน 2,425 หลังคาเรือน เนื่องจากสภาพพื้นที่เหมาะสมของตำบลส่วนใหญ่เหมาะสมกับการเพาะปลูก เกษตรกรส่วนใหญ่ประกอบอาชีพทำนาเป็นหลัก ไร่ข้างทั่วไป มีการปลูกพืชเศรษฐกิจ ได้แก่ ข้าว พืชผักสวนครัว ถั่วเหลือง ต้นหอม และผักชี ซึ่งเป็นพืชที่ทำรายได้ให้เป็นเงิน นับเส้นทางจนเป็นที่กล่าวขานกันว่า “ต้นหอมเงินล้าน” มีการปลูกพืชไร่ นอกจากนั้นยังมีการปลูกพืชที่หลากหลาย เช่น การทำสวนไม้ผล การปลูกไม้ยืนต้น การเลี้ยงสุกร การเลี้ยงไก่พันธุ์ไข่และไก่พันธุ์เนื้อ และการเลี้ยงปลา เป็นต้น ซึ่งการทำสวนไม้ผลนั้น มะม่วงเป็นไม้ผลเศรษฐกิจที่สำคัญของตำบล และมีศักยภาพที่สามารถพัฒนาเป็นสินค้าที่มีคุณภาพ และมีปริมาณรองรับความต้องการของตลาดได้ สำหรับพืชอื่นๆ ข้าวโพดฤดูแล้ง และพืชผักชนิดต่างๆ ถือเป็นพืชที่ทำรายได้ให้เกษตรกรที่สำคัญและมีการขุดบ่อเลี้ยงปลา

ประชากรส่วนใหญ่นับถือศาสนาพุทธ ปฏิบัติตนตามคำสอนของศาสนาและตามประเพณีไทย คือ ทำบุญตักบาตรในวัดสารทไทย วันสงกรานต์ วันเข้าพรรษา วันอาสาฬหบูชา ฯลฯ มีประเพณีแข่งเรือยาวที่ลาคองไม้แดง เป็นประจำทุกปีการแต่งกายแต่งตามแบบไทยและสมัยนิยม มีจัดกิจกรรมวันเด็ก เพื่อให้เด็กและเยาวชน กล้าแสดงออกในการเข้าร่วมกิจกรรมต่างๆ ของทุกหมู่บ้าน ส่วนภาษาที่ใช้ในการสื่อสารบางหมู่บ้าน(บ้านคงมูลเหล็ก หมู่ที่ 4) มีการพูดภาษาถิ่นไทย (เทิง) ที่ทำให้เกิดความรักในถิ่นฐานเดียวกัน จนมี คำขวัญของตำบลคงมูลเหล็กบ้านคือ “คงมูลเหล็ก มั่งคั่ง” หลวงพ่อทั้งศูนย์รวมใจ บุญบั้งไฟลำป่าสัก อนุรักษ์ลอยกระทง มั่นคงประเพณีแข่งเรือ”

วิวัฒนาการของตำบลคงมูลเหล็ก

การพัฒนาตำบลของตำบลคงมูลเหล็กในระยะแรกอยู่ภายใต้การบริหารจัดการของ “สภาตำบล” ที่มาจากนโยบายของภาครัฐ ในปี พ.ศ.2539 องค์การบริหารส่วนตำบลคงมูลเหล็ก ได้รับนโยบายการโอนภารกิจตาม “พระราชบัญญัติแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจ พ.ศ.2542” สภาตำบลคงมูลเหล็กได้รับการยกฐานะเป็น “องค์การบริหารส่วนตำบลคงมูลเหล็ก” จัดเป็นองค์การ

บริหารส่วนตำบลขนาดเล็ก ในวันที่ 24 สิงหาคม 2550 ได้ยกระดับเป็นองค์การบริหารส่วนตำบลขนาดกลาง องค์การบริหารส่วนตำบลดงมูลเหล็ก มีการพัฒนาตำบลอย่างต่อเนื่อง จากผู้บริหารที่เป็นคนท้องถิ่น ได้เห็นความสำคัญในการมีส่วนร่วมของคนในพื้นที่ เปลี่ยนวิกฤตเป็นโอกาสเน้นการสร้างสัมพันธภาพในชุมชนและศึกษาแหล่งอื่นต่อ ยอด ให้การสนับสนุนกิจกรรมกลุ่ม/แหล่งปฏิบัติการเพื่อนำสู่การพึ่งตนเองได้ของชุมชน พร้อมทั้งมีการเชื่อมโยงกลุ่ม/เครือข่ายการพัฒนาสู่ตำบลสุขภาวะ

1.1 การขับเคลื่อนตำบลจากทุนทางสังคมที่หลากหลาย

ตำบลดงมูลเหล็กมีฐานการอยู่ร่วมกันแบบพี่น้อง เครือญาติจึงทำให้เกิดการทำงานแบบมีส่วนร่วมของ 4 องค์ครหลัก ได้แก่ ภาคท้องถิ่น ภาคท้องที่ ภาครัฐ ภาคประชาชน เป็นทุนทางสังคมที่มีส่วนร่วมในการขับเคลื่อนงานตำบล พบว่า มีทุนการสังคมเกิดขึ้นคือ ผู้นำชุมชน สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน พระ แกนนำเยาวชน ผู้สูงอายุ และแกนนำกลุ่ม/แหล่งปฏิบัติการต่างๆ ที่เข้มแข็งมีการรวมกลุ่มอย่างต่อเนื่อง มีการบริหารจัดการที่ดี โดยมีการทำงานที่เชื่อมโยงกับเครือข่ายภายนอกที่มาหนุนเสริมการทำงาน นอกจากนี้ทางตำบลยังมีทุนทรัพยากร เช่น มีดินเหมาะแก่การทำอาชีพเกษตรกรรม แหล่งน้ำที่อุดมสมบูรณ์ นอกจากนี้ยังมีวัสดุเกี่ยวกับภูมิปัญญาที่ช่วยหล่อหลอมให้คนในตำบลมาทำกิจกรรมร่วมกัน เป็นต้น จากศักยภาพดังกล่าวทำให้องค์การบริหารส่วนตำบลสามารถขับเคลื่อนตัวเองสู่การเป็นตำบลสุขภาวะได้

1.2 การเข้าสู่ระบบสุขภาวะจากระบบการจัดการตนเองของตำบล

องค์การบริหารส่วนตำบลดงมูลเหล็ก ในบทบาทของการเป็นเครือข่ายขององค์การบริหารส่วนตำบลปากพูน จังหวัดนครศรีธรรมราช ทั้งการที่มีผู้นำขององค์การบริหารส่วนตำบลที่เป็นผู้มีวิสัยทัศน์ที่เน้นการดูแลสุขภาพมากกว่าโครงสร้างพื้นฐาน ส่งผลให้ตำบลดงมูลเหล็กได้นำแนวคิดมาต่อยอดและพัฒนาจนเกิดการบริหารจัดการที่เน้นเรื่องของการจัดการสุขภาวะ มีความโดดเด่นเรื่อง การพัฒนาระบบสวัสดิการชุมชน ให้มีการจัดสวัสดิการให้แก่ประชาชนตั้งแต่เกิดจนตายและสนับสนุนการส่งเสริมการประกอบอาชีพ เช่น กองทุน(กองทุน) สวัสดิการชุมชน ตำบลดงมูลเหล็ก จนปรากฏเป็นระบบการจัดการตนเอง 7 ระบบย่อย ที่ประกอบด้วย 24 แหล่งเรียนรู้ ตำบลดงมูลเหล็กจึงสามารถเป็นกลไกหนุนเสริมและเป็นพี่เลี้ยงตำบลอื่นๆ ที่เป็นเครือข่ายให้เกิดการเรียนรู้ในการเพิ่มสมรรถนะการจัดการตำบลได้ โดยอาศัยกระบวนการถ่ายทอดความรู้จากปฏิบัติการจริง บทเรียนการจัดการตนเอง กระบวนการเรียนรู้ร่วมกันในระหว่างตำบลในเครือข่าย และข้ามเครือข่าย ตลอดจนกระบวนการพัฒนานโยบายร่วมกันเพื่อขับเคลื่อนการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็งต่อไป องค์การบริหารส่วนตำบลดงมูลเหล็กเป็นอีกองค์กรหนึ่งที่ได้รับการเชิญชวนจากสำนักงานส่งเสริมสุขภาพแห่งชาติ เพื่อทำหน้าที่เป็น “เจ้าภาพหลัก” ในการขับเคลื่อนงานด้านสุข

ภาวะที่ใช้พื้นที่เป็นตัวตั้ง เป็น “กลไกการขับเคลื่อนชุมชนน่าอยู่” ที่ใช้แหล่งเรียนรู้ของระบบการจัดการตนเอง ระบบต่างๆในพื้นที่รับผิดชอบขององค์การบริหารส่วนตำบลคงมูลเหล็กเป็นฐานการเรียนรู้ร่วมกันขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่สมัครใจเข้าร่วมเป็นเครือข่าย ดังรายละเอียดที่จะกล่าวต่อไป

ศักยภาพขององค์การบริหารส่วนตำบลคงมูลเหล็กในบทบาท “กลไกการขับเคลื่อนตำบลสูง ภาวะ”

1. เส้นทางการพัฒนาตำบลคงมูลเหล็ก

เส้นทางการพัฒนาขององค์การบริหารส่วนตำบลคงมูลเหล็ก อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบูรณ์ มีระยะของการพัฒนาของตำบลแบ่งเป็นแบ่งเป็น 3 ระยะ ของการพัฒนา คือ

1.1 ระยะก่อนพัฒนา (ก่อนปี พ.ศ.2539) ปัญหาของตำบลในช่วงนี้คือ ความยากจน โดยเป็นตำบลที่มีความยากจนมากที่สุดในจังหวัดเพชรบูรณ์ จึงทำให้เป็นยุคของการแก้ไขปัญหาตามที่ตำบลเผชิญหน้าเช่น เรื่องความยากจน ไม่มีเงิน ไม่มีอาชีพ เรื่องการเสียชีวิตไม่มีเงินค่าทำศพ ไม่ได้รับการดูแลด้านสาธารณสุข รวมถึงเมื่อมีนโยบายเข้ามาในตำบลทำให้ประชาชนส่วนใหญ่ตอบสนองเชิงนโยบายต่างๆทันทีเพราะคาดหวังว่าจะทำให้ประชาชนในตำบลกินดีอยู่ดี มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น ประกอบกับ โครงสร้างการปกครองของตำบลที่มีสถานะเป็น “สภาตำบล” ได้ปรับเป็น “องค์การบริหารส่วนตำบลคงมูลเหล็ก” และในช่วงนี้เองมีการพัฒนาส่งเสริมอาชีพด้วยการพาไปศึกษาดูงาน ให้รวมกลุ่มเพื่อสร้างรายได้เสริมเกี่ยวกับการทำมะม่วงส่งออกผลพบว่า สร้างรายได้ให้แก่ประชาชนในตำบลจนหันมาปลูกมะม่วงมากกว่าการทำงาน

1.2 ระยะเริ่มต้นพัฒนา (ระหว่าง พ.ศ. 2540-2548) จาก

“พระราชบัญญัติแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจ พ.ศ.2542” ในปี 2540 สภาตำบลคงมูลเหล็ก ได้รับการยกฐานะเป็น “องค์การบริหารส่วนตำบลคงมูลเหล็ก” องค์การบริหารส่วนตำบลคงมูลเหล็กได้รับการสนับสนุนเชิงเงินนโยบายจำนวนมากขึ้นในการพัฒนาหมู่บ้าน กลุ่มอาชีพต่างๆ เน้นการสร้างช่องทางการสื่อสาร สร้างภูมิคุ้มกันทางด้านสังคมในเรื่องยาเสพติดและพัฒนาคุณภาพชีวิตตอบสนองตามนโยบายเป็นอย่างดี นอกจากนี้ยังเน้นสร้างการมีส่วนร่วมของประชาชนในการเข้ามามีส่วนร่วมในการทำประชาคม ค้นหาจิตอาสาและฟื้นฟูวัฒนธรรมและภูมิปัญญาของประชาชนในตำบลมาเสริมแนวทางการจัดการตำบลของ องค์การบริหารส่วนตำบลคงมูลเหล็ก จนส่งผลให้ประชาชนมีอาชีพและรายได้ ประชาชนกลุ่มเป้าหมายได้รับการดูแล

1.3 ระยะพัฒนาสู่การพัฒนาสุขภาวะของตำบล (ระหว่าง พ.ศ. 2549-ปัจจุบัน) องค์การบริหารส่วนตำบลคงมูลเหล็ก ได้มีความสนใจเรื่องสุขภาวะอย่างมากจากแรงบันดาลใจที่ไปศึกษาดูงานที่ตำบลชะแล้ อ.สิงหนคร จ.สงขลา แล้วนำกลับมาพัฒนาแบบเสมือน

อย่างต่อเนื่องในเรื่อง “ธรรมนูญสุขภาพ” และตอบสนองตามนโยบายเรื่องการถ่ายโอนภารกิจ การจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กและใช้เด็กเป็นกลไกเรื่องสุขภาพ ทั้งนี้เนื่องมาจากผู้บริหารที่เป็นคนตำบล ดงมูลเหล็ก ที่เข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนามาอย่างต่อเนื่องเน้นให้ความสำคัญของการสร้างเสริม การมีส่วนร่วมของประชาชนเน้นสุขภาพเป็นหลัก ร่วมกับพัฒนาศักยภาพผู้นำชุมชน การใช้ภูมิ ปัญญาและวัฒนธรรมในการพัฒนา กับการเข้าร่วมเป็นเครือข่าย องค์การบริหารส่วนตำบลปากพูน ทำให้การขับเคลื่อนเรื่องสวัสดิการชุมชนมีความชัดเจนมากยิ่งขึ้น

2.2 แหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญในตำบลดงมูลเหล็ก

ศูนย์สมุนไพรในโรงเรียน

ก่อตั้งในปีพ.ศ. 2549 ที่โรงเรียนโนนสะอาด โดย อ.เพียงจันทร์ แก้วดี ได้มีแนวคิด ที่จะนำสมุนไพรประกอบในการเรียนรู้ในกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี โดยการพาเด็กๆ ออกสำรวจสมุนไพรที่มีภายในชุมชนแล้วนำมาทำเป็นผลิตภัณฑ์ เช่น ชาไมยราบ, ชาใบ มะยม, ชาใบมะรุ้ม, ชาตะไคร้ เป็นต้น ต่อจากนั้นมีการเพิ่มตลาดขายผลิตภัณฑ์จากสมุนไพร โดยการ นำรูปผลิตภัณฑ์ที่กลุ่มฯ ผลิตขึ้นลงในอินเทอร์เน็ต ซึ่งกำลังเป็นที่นิยมเป็นอย่างมาก และใช้ เวลาไม่นานกลุ่มสมุนไพรฯ ก็เป็นที่รู้จักอย่างแพร่หลาย และสามารถขยายตลาดในการขาย ผลิตภัณฑ์จากสมุนไพรพื้นบ้าน โดยการสั่งซื้อสินค้าทางอินเทอร์เน็ต

วัดราษฎร์บูรณะ (วัดหลวงพ่อท้ง)

ตั้งอยู่ที่ตำบลดงมูลเหล็ก อำเภอเมืองเพชรบูรณ์ จังหวัดเพชรบูรณ์ เป็นวัดที่สร้างขึ้น ราวๆ 400 ปี เป็นวัดที่เก่าแก่ที่สุดในตำบลดงมูลเหล็ก ใครเป็นผู้สร้างวัดนั้น ไม่มีประวัติบันทึกไว้ แน่นนอน แต่ได้ทราบจากปากชาวบ้านที่ได้เล่าต่อกันมาหลายยุคหลายสมัยว่า ผู้สร้างวัด คือ หมื่นจง ซึ่งเป็นทหารเอกของเจ้ากรมธิดี คูแถมเมืองหลุมปราสาท (หมู่ที่ 4 ในปัจจุบัน) จึงให้สร้างวัดชื่อ วัด หลวง ต่อมาเกิดสงครามจึงทำให้วัดร้าง จนกระทั่งได้มีการบูรณะวัดขึ้นมาใหม่ เพื่อเป็นศูนย์รวม จิตใจของคนในชุมชน จึงมาเป็นวัดราษฎร์บูรณะในปัจจุบัน เนื้อที่ของวัดประมาณ 3 ไร่ 3 งาน ซึ่ง ภายในวัดมีพระพุทธรูปปางมารวิชัย องค์พระพุทธรูปนั่งขัดสมาธิแต่พระหัตถ์ชี้ลงต่ำเป็นที่หมาย แสดงพุทธประวัติเพื่ออ้างพระธรรมเป็นพระยามาร ชื่อว่า หลวงพ่อท้ง ซึ่งเป็นพระพุทธรูปที่ คู่บ้านคู่เมืองของชาวดงมูลเหล็กตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน

กลุ่มหัตถกรรมงานไม้

เกิดจากนายสายหยุด ท่วมเขียว ได้สังเกตเห็นถึงประโยชน์จากเศษไม้ที่ทางชุมชนได้ ขายให้กับโรงงานผลิตผลไม้กระป๋องอยู่ในชุมชน เพื่อนำไปเป็นเชื้อเพลิง ประกอบกับในหมู่บ้าน และชุมชนที่มีตอไม้ เศษไม้ซึ่งเป็นวัสดุเหลือใช้ จึงได้มีความคิดที่จะนำเศษไม้เหล่านั้นมาเพิ่มมูลค่า

และสร้างรายได้ให้กับครอบครัว อีกทางหนึ่งจึงได้ทดลองทำใช้เองในครัวเรือนก่อน ปรากฏว่า เป็นที่สนใจของคนในชุมชนและนอกชุมชน ผลงานเป็นที่ประจักษ์ ส่งผลให้ ทางกลุ่มต้องการเพิ่มช่องทางการตลาด จึงได้ติดต่อทางภาครัฐเพื่อจัดตั้งเป็นผลิตภัณฑ์ OTOP ของตำบลดงมูลเหล็ก ได้รับการคัดสรรเป็นสินค้า OTOP ของตำบลดงมูลเหล็กในปี พ.ศ. ๒๕๔๕ ผลงานดังกล่าว ทำให้ผลิตภัณฑ์ของ นายสายหยุด ท้วมเขียว เป็นที่ต้องการของคนในชุมชน และ นอกชุมชน จึงได้จัดตั้งเป็นกลุ่มขึ้น เพื่อสร้างรายได้ให้กับคนในชุมชน โดยรับสมัครผู้ที่มีฝีมือในด้านงานแปรรูปไม้ รวมกลุ่มกันเพื่อจัดตั้งเป็นกลุ่มหัตถกรรมงานไม้ขึ้น และสามารถเป็นแหล่งเรียนรู้ให้บุคคลทั้งภายนอกและภายในได้เข้ามาศึกษาเรียนรู้และแลกเปลี่ยนความคิดซึ่งกันและกันได้ หลังจากมีการตั้งกลุ่มหัตถกรรมงานไม้ขึ้น ตำบลดงมูลเหล็กมีรายได้เสริมจากงานประจำ ไม่ต้องเป็นหนี้นอกระบบ สุขภาพจิตดีขึ้น และสามารถพึ่งตนเองได้ ปัจจุบันกลุ่มหัตถกรรมงานไม้ตั้งอยู่ที่บ้านของนายสายหยุด ท้วมเขียว หมู่ 10 ตำบลดงมูลเหล็ก อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบูรณ์

อุทยานปลาวัดดงมูลเหล็ก

อุทยานปลาแห่งวัดดงมูลเหล็ก ตำบลดงมูลเหล็ก อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบูรณ์ มีประวัติความเป็นมาเมื่อปี พ.ศ. 2547 ได้ประสบปัญหาภัยแล้ง ทำให้ต้องแก้ปัญหาโดยการสร้างแหล่งกักเก็บน้ำขึ้นมา หลังจากนั้นภัยแล้งเริ่มทุเลาลง เจ้าคณะตำบล ดงมูลเหล็ก ซึ่งเป็นเจ้าอาวาสวัดดงมูลเหล็ก จึงได้นำพันธุ์ปลาหลากหลายชนิดมาปล่อย และปรับปรุงทัศนียภาพรอบ ๆ สระน้ำ ปัจจุบัน อุทยานปลาวัดดงมูลเหล็ก จึงกลายเป็นแหล่งท่องเที่ยวของชาวดงมูลเหล็ก และใกล้เคียง เป็นสถานที่พักผ่อนหย่อนใจ เหมาะสมสำหรับพาครอบครัวมา ให้อาหารปลา และมีร้านส้มตำเลิศรสไว้บริการท่านอีกด้วย

2.3 แนวคิดเกี่ยวกับการท่องเที่ยว

การท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์

ความหมายการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์

สฤษณ์ แสงอรุณ (2548 : 2) ได้ให้ความหมายของการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ หรือ ecotourism ว่าเป็นแนวความคิดที่เพิ่งปรากฏขึ้นเมื่อไม่นานมานี้ และยังมีการใช้คำภาษาอังกฤษอื่นๆ ที่ให้ความหมายเช่นเดียวกัน ที่สำคัญได้แก่ Nature Tourism, Bio Tourism, Green Tourism เป็นต้น

อย่างไรก็ตาม การท่องเที่ยวดังกล่าวล้วนแต่เป็นการบ่งบอกถึงการท่องเที่ยวแบบยั่งยืน (Sustainable Tourism) ซึ่งจากการประชุม Globe 1990 ณ ประเทศแคนาดาได้ให้คำจำกัดความของการท่องเที่ยวแบบยั่งยืนว่าการพัฒนาที่สามารถตอบสนองความต้องการของ

นักท่องเที่ยวและผู้เป็นเจ้าของท้องถิ่นในปัจจุบัน โดยมีการป้องกันและสงวน รักษาโอกาสต่างๆ ของอนุชนรุ่นหลังด้วยการท่องเที่ยวที่มีความหมายรวมถึงการจัดการทรัพยากรเพื่อตอบสนองความจำเป็นทางเศรษฐกิจ สังคมและความงามทางสุนทรียภาพ ในขณะที่สามารถรักษาเอกลักษณ์ทางวัฒนธรรมและระบบนิเวศด้วย

การท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ (อังกฤษ: Ecotourism) หมายถึงการท่องเที่ยวที่คำนึงถึงสภาพแวดล้อม และผู้ที่มาท่องเที่ยวจะต้องเป็นบุคคลเฉพาะกลุ่ม โดยรู้และไม่ทำลายสภาพแวดล้อม เช่น ทรัพยากรธรรมชาติ ทรัพยากรชุมชน หรือสิ่งที่น่าสนใจที่จะทำการท่องเที่ยวในนั้นเสียหาย ซึ่งการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์นี้รวมไปถึงรูปแบบการท่องเที่ยวในเชิงวัฒนธรรม การท่องเที่ยวเชิงนิเวศ หรือการท่องเที่ยวในรูปแบบ MICE (<https://th.wikipedia.org/wiki/การท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์> สืบค้นเมื่อวันที่ 15 พฤศจิกายน 2558)

Ceballos Lascurain (1991) อาจจะเป็นคนแรกที่ได้ให้คำจำกัดความของการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ว่า “เป็นการท่องเที่ยว รูปแบบหนึ่งที่เกี่ยวข้องกับการเดินทางไปยังแหล่งธรรมชาติ โดยไม่ให้เกิดการรบกวนหรือทำความเสียหายแก่ธรรมชาติ แต่มีวัตถุประสงค์เพื่อชื่นชม ศึกษาเรียนรู้และเพลิดเพลินไปกับทัศนียภาพ พืชพรรณและสัตว์ป่า ตลอดจนลักษณะทางวัฒนธรรมที่ปรากฏในแหล่งธรรมชาติเหล่านั้น”

Elizabeth Boo (1991) ให้คำจำกัดความการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ว่า “การท่องเที่ยวแบบอิงธรรมชาติที่เอื้อประโยชน์ต่อการอนุรักษ์ อันเนื่องมาจากการมีเงินทุนสำหรับการปกป้องดูแลรักษาพื้นที่ มีการสร้างงานให้กับชุมชนหรือท้องถิ่น พร้อมทั้งให้การศึกษาระดับจิตสำนึกด้านสิ่งแวดล้อม”

Western (1993) ได้ปรับปรุงคำจำกัดความการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ของ The Ecotourism Society ให้สั้นและกะทัดรัด แต่มีความหมายสมบูรณ์มากขึ้นคือ “การเดินทางท่องเที่ยวที่รับผิดชอบต่อแหล่งธรรมชาติ ซึ่งมีการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและทำให้ชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชนท้องถิ่นดีขึ้น”

The Commonwealth Department of Tourism (1994) ได้ให้คำจำกัดความการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ คือ การท่องเที่ยวธรรมชาติที่ครอบคลุมถึงสาระด้านการศึกษา การเข้าใจธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม และการจัดการเพื่อรักษาระบบนิเวศให้ยั่งยืนคำว่า ธรรมชาติ สิ่งแวดล้อมยังครอบคลุมถึงขนบธรรมเนียมประเพณีท้องถิ่นด้วย ส่วนคำว่ารักษาระบบนิเวศให้ยั่งยืนนั้นหมายถึงการป็นผลประโยชน์ต่างๆ กลับสู่ชุมชนท้องถิ่นและการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ

จากการให้ความหมายและคำจำกัดความการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ดังกล่าวข้างต้น พอจะสรุปได้ว่าการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ หมายถึง การท่องเที่ยวรูปแบบหนึ่งที่เกี่ยวข้องกับการเดินทางไปยัง

แหล่งธรรมชาติ และแหล่งวัฒนธรรมอย่างมีความรับผิดชอบ โดยไม่สร้างความเสียหายให้แก่ทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมที่อยู่บริเวณนั้นๆ รวมเป็นการท่องเที่ยวเพื่ออนุรักษ์สิ่งที่มีอยู่แต่ดั้งเดิมให้คงอยู่ต่อไป เป็นการท่องเที่ยวที่มีวัตถุประสงค์เพื่อชื่นชม ศึกษา เรียนรู้ และเพลิดเพลินไปกับทัศนียภาพ พืชพรรณ และสัตว์ป่า ตลอดจนลักษณะทางวัฒนธรรมที่ปรากฏในแหล่งธรรมชาตินั้น

องค์ประกอบการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์

องค์ประกอบการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์มีองค์ประกอบสำคัญที่ควรพิจารณาอยู่ 3 ประการ คือ การสร้างจิตสำนึกเกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวและการมีส่วนร่วมของชุมชน การสร้างจิตสำนึกเกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเป็นปัจจัยพื้นฐานสำคัญของแหล่งท่องเที่ยวธรรมชาติและระบบนิเวศ หากปัจจัยข้างต้นได้รับผลกระทบกระเทือนจากการใช้ประโยชน์ในรูปแบบใดก็ตาม โอกาสที่จะเกิดความเสื่อมโทรมหรือถูกทำลายจนด้อยคุณค่าไปก็มีอยู่สูง

1. การให้ความรู้ความเข้าใจให้แก่นักท่องเที่ยว พร้อมทั้งการสร้างจิตสำนึกในการปกป้องรักษาธรรมชาติแวดล้อมระหว่างการเดินทางท่องเที่ยวจึงเป็นสิ่งจำเป็น รวมถึงการสร้างจิตสำนึกด้านการอนุรักษ์ให้กับราษฎรท้องถิ่น มัคคุเทศก์และเจ้าหน้าที่ของรัฐที่ดูแลรับผิดชอบแหล่งท่องเที่ยวด้วย วิธีการสร้างจิตสำนึกในด้านการอนุรักษ์สำหรับการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ที่นิยมใช้กันโดยทั่วไป ได้แก่ การจัดทำโปรแกรมสื่อความหมายธรรมชาติ เช่น การจัดตั้งศูนย์สื่อความหมายธรรมชาติในแหล่งท่องเที่ยว การจัดเอกสารสิ่งพิมพ์ที่จำเป็นต่อการศึกษาเรียนรู้ การจัดนิทรรศการ/แผ่นป้ายบรรยายตามจุดท่องเที่ยวต่างๆ การจัดทำเส้นทางเดินป่าศึกษาธรรมชาติรวมถึงการฝึกอบรมมัคคุเทศก์และเจ้าหน้าที่ให้สามารถชี้แนะและอธิบายเกี่ยวกับธรรมชาติและนิเวศวิทยาของสิ่งต่างๆ ที่นักท่องเที่ยวพบเห็น

2. ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยว นักท่องเที่ยวเชิงนิเวศส่วนใหญ่เป็นผู้ที่มีความสนใจที่จะศึกษาเรียนรู้เกี่ยวกับธรรมชาติในลักษณะต่างๆ ทั้งสภาพภูมิทัศน์ตามธรรมชาติ ตลอดจนแหล่งท่องเที่ยวธรรมชาติที่ยากลำบากและท้าทายต่อการเดินทาง นักท่องเที่ยวกลุ่มนี้จึงต้องการการบริการและสิ่งอำนวยความสะดวกที่ให้ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับธรรมชาติในแง่มุมต่างๆ ทั้งในระดับกว้างและระดับลึกซึ้ง ซึ่งเสมือนการเพิ่มพูนประสบการณ์และได้รับความพึงพอใจในการท่องเที่ยว

3. การมีส่วนร่วมของชุมชนท้องถิ่น การท่องเที่ยวมีบทบาทสำคัญต่อการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของชุมชนท้องถิ่นในระยะยาว และขณะเดียวกันนักท่องเที่ยวการท่องเที่ยวที่มีผลต่อการคงอยู่ของธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ดังนั้น การเปิดโอกาสให้ชุมชนท้องถิ่นมีส่วนร่วมในกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์จะช่วยให้ชุมชนได้รับผลประโยชน์จากการท่องเที่ยวทั้งทางตรงและ

ทางอ้อม และทำให้ชุมชนท้องถิ่นตระหนักถึงคุณค่าและความสำคัญของแหล่งท่องเที่ยวทาง
 ธรรมชาติ และลดการทำลายทรัพยากรธรรมชาติลง ซึ่งนับว่าเป็นวิธีการหนึ่งในการส่งเสริมอนุรักษ์
 ซึ่งมีความสำคัญต่อสังคมส่วนรวมระดับประเทศ

แนวคิดเกี่ยวกับศักยภาพแหล่งท่องเที่ยว

การศึกษาแนวคิดเกี่ยวกับศักยภาพแหล่งท่องเที่ยว ผู้ศึกษาได้ศึกษา วรรณกรรมและ
 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องประกอบด้วย ความหมายศักยภาพแหล่งท่องเที่ยวและการประเมินศักยภาพแหล่ง
 ท่องเที่ยว ดังนี้

1. ความหมายศักยภาพแหล่งท่องเที่ยว

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2554 ได้ให้ความหมายว่า ศักยภาพ
 หมายถึง ภาวะแฝง, อำนาจหรือคุณสมบัติที่มีแฝงอยู่ในสิ่งต่างๆ อาจทำให้พัฒนาหรือให้ปรากฏเป็น
 สิ่งที่ประจักษ์ได้ (ราชบัณฑิตยสถาน, 2554)

เอกสารการศึกษาโครงการศึกษาแผนปฏิบัติการพัฒนาการท่องเที่ยว เชียงราย พะเยา
 แพร่ น่าน โดยการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยและการ โครงการศึกษาวิจัยการจัดการมนุษย์กับ
 สิ่งแวดล้อมบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ (2545) กล่าวว่า ศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยว
 วิเคราะห์ได้จากความดึงดูดใจของสถานที่ สิ่งอำนวยความสะดวก การเข้าถึงสถานที่ รวมถึง
 ภาพพจน์ต่างๆ เช่น ความมีชื่อเสียง ความสวยงาม ความมีเอกลักษณ์เฉพาะ ความสะอาด ความ
 ปลอดภัย โอกาสในการเรียนรู้และเพิ่มประสบการณ์ เป็นต้น (เอกสารการศึกษาโครงการศึกษา
 แผนปฏิบัติการท่องเที่ยว เชียงราย พะเยา แพร่ น่าน โดยการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยและการ
 โครงการศึกษาวิจัยการจัดการมนุษย์กับสิ่งแวดล้อม บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ 2545)

สรุปได้ว่า ศักยภาพแหล่งท่องเที่ยว หมายถึง แหล่งท่องเที่ยวมีความดึงดูดใจของ
 สถานที่ สิ่งอำนวยความสะดวก การเข้าถึงสถานที่ เป็นที่รู้จัก มีชื่อเสียง ความสวยงามความมี
 เอกลักษณ์เฉพาะ ความสะอาด ความปลอดภัย โอกาสในการเรียนรู้และเพิ่มประสบการณ์

จุฑามาศ ไชยศรี (2536, หน้า 32-33) ได้แบ่งองค์ประกอบที่สำคัญ ที่นำมาเป็นตัวบ่งชี้
 ศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยว 4 ประการ ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

1) ปัจจัยจุดใจหลักของแหล่งท่องเที่ยว พิจารณาความสำคัญของสถานที่ตั้ง
 และลักษณะของแหล่งท่องเที่ยวนั้น ต่อความต้องการ นักท่องเที่ยวหลายๆด้าน เช่น ความต้องการ
 ทางด้านความสงบ ความสนุกสนานตื่นเต้น การหาประสบการณ์และความจริง ซึ่งปัจจัยหลักแบ่งได้
 เป็น 3 ชนิด คือ

1.1) ปัจจัยเชิงใจด้านธรรมชาติ (Natural assets) ได้แก่ หาดทราย ชายทะเล ป่าไม้ น้ำตก เป็นต้น

1.2) ปัจจัยเชิงใจทางด้านประวัติศาสตร์และศาสนา (Historical and Religious assets) ได้แก่ แหล่งประวัติศาสตร์และ โบราณคดี วัด อนุสาวรีย์ เป็นต้น

1.3) ปัจจัยเชิงใจทางด้านกิจกรรมที่มนุษย์สร้างขึ้น (Contemporary) ได้แก่ ศิลปวัฒนธรรม ประเพณี การดำเนินชีวิต เป็นต้น

2) ปัจจัยประกอบ ได้แก่ สภาพแวดล้อม ภูมิอากาศ ภูมิประเทศและ ลักษณะภูมิทัศน์ อันเป็นเอกลักษณ์ สภาพเศรษฐกิจและสังคม ความปลอดภัยธรรมชาติและการเมือง

3) ปัจจัยสนับสนุนและสิ่งอำนวยความสะดวก ได้แก่ สิ่งอำนวยความสะดวกในด้าน ที่พักและอาหารแก่นักท่องเที่ยว การให้ข่าวสารและการประชาสัมพันธ์ สิ่งอำนวยความสะดวก ด้านบันเทิงและร้านค้าของที่ระลึก

4) ปัจจัยด้านโครงสร้างพื้นฐานและการคมนาคม พิจารณาโครงข่ายการคมนาคมทั้งทางบก ทางน้ำ และทางอากาศที่สะดวก บริการสาธารณะ เช่น ไฟฟ้า การกำจัดขยะ สิ่งปลูกตลอดจนระบบสื่อสาร โทรคมนาคม

สรุปได้ว่า ศักยภาพ หมายถึง ความสามารถหรือความพร้อมของแหล่งท่องเที่ยวในด้านต่างๆที่จะรองรับนักท่องเที่ยวที่เข้ามาใช้บริการในแหล่งท่องเที่ยวนั้น โดยมีองค์ประกอบของคุณค่าของแหล่งท่องเที่ยว สิ่งอำนวยความสะดวกสภาพแวดล้อม ข้อจำกัดในการรองรับนักท่องเที่ยว ความมีชื่อเสียงในปัจจุบันที่สามารถสนองตอบความต้องการของนักท่องเที่ยวในแต่ละรูปแบบได้อย่างเหมาะสม (จุฑามาศ ไชยสร 2536, หน้า 32-33)

2.4 การประเมินศักยภาพแหล่งท่องเที่ยว

สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย ได้กำหนดเกณฑ์ในการประเมินศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยว สำหรับการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ เพื่อให้สอดคล้องกับการท่องเที่ยวเชิงนิเวศคือเป็นแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติและวัฒนธรรมที่มีเอกลักษณ์เฉพาะถิ่นและเกี่ยวเนื่องกับระบบนิเวศมีการจัดการที่ยั่งยืน ตลอดจนมุ่งเน้นให้การส่งเสริมด้านการศึกษาเรียนรู้รวมทั้งจัดให้มีการมีส่วนร่วมของประชาชน ดังนั้นจึงได้กำหนดเกณฑ์เพื่อคัดเลือกแหล่งท่องเที่ยวที่มีศักยภาพรองรับการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในเบื้องต้นไว้ดังนี้ คือ

1. ศักยภาพของทรัพยากรแหล่งท่องเที่ยว พิจารณาจากสภาพทรัพยากรที่เหมาะสมมีเอกลักษณ์เฉพาะ โดยเน้นความสำคัญของระบบนิเวศหรือวัฒนธรรมท้องถิ่นและความดึงดูดใจ ว่ามีมากน้อยเพียงใด เพื่อให้ความสำคัญที่ต่างกันในแต่ละปัจจัยดังนี้

1.1) ชนิดของแหล่งท่องเที่ยว พิจารณาจากแวดล้อมทางธรรมชาติของแหล่งท่องเที่ยว โดยเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่มีสภาพธรรมชาติดั้งเดิมหรือเป็นแหล่งที่สภาพธรรมชาติถูกตัดแปลง ตกแต่งบางส่วน แต่ยังคงสภาพเดิมไว้เป็นหลักหรือเป็นแหล่งธรรมชาติที่สร้างขึ้นโดยการผสมผสาน จำลองหรือตกแต่งใหม่ โดยไม่มีลักษณะเป็นระบบนิเวศที่เหมาะสมกับสภาพ พื้นที่ที่มีค่าต่อความเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศน้อยลงตามลำดับ

1.2) องค์ประกอบที่เป็นเอกลักษณ์ พิจารณาความสำคัญของระบบนิเวศความสมบูรณ์ ความหมายหลายความสัมพันธ์ที่เป็นระบบในพื้นที่ ความโดดเด่นด้านศักยภาพคือมีความโดดเด่นมาก หรือมีความโดดเด่นลดลงตามลำดับ มีองค์ประกอบด้าน ธรรมชาติ ประวัติศาสตร์และวัฒนธรรมที่ผสมผสานหรือเพิ่มความดึงดูดใจมากน้อยเพียงไร

2) ศักยภาพของการจัดการ พิจารณาจากสภาพการจัดการในปัจจุบันว่าอยู่ในกรอบของการท่องเที่ยวเชิงนิเวศมากน้อยเพียงใด การพิจารณาการจัดการนี้ จะบ่งชี้ถึงโอกาสในการเพิ่มศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยวให้สูงขึ้นได้ ศักยภาพการจัดการประกอบด้วย

2.1) มีการให้การศึกษาด้านสิ่งแวดล้อม พิจารณาจากรูปแบบการจัดสื่อความหมายกิจกรรมด้านการศึกษาที่มีลักษณะของการศึกษาด้านสิ่งแวดล้อมของแหล่งท่องเที่ยว

2.2) การจัดการป้องกันและรักษาสิ่งแวดล้อมในแหล่งท่องเที่ยวพิจารณาจากการ มีการรักษาและคุ้มครองสิ่งแวดล้อม โดยมีมาตรการควบคุมดูแลสิ่งแวดล้อมอย่างมีประสิทธิภาพเพียงใด มีความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินและมีมาตรการควบคุมจำกัดจำนวนนักท่องเที่ยวและบริการอย่างมีประสิทธิภาพมากน้อยเพียงใด

2.3) องค์การในการจัดการที่ให้ความสำคัญของการร่วมมือพิจารณาจากรูปแบบองค์กรในการจัดการเน้นความเป็นองค์กรประชาชนรัฐและเอกชนและระดับของการมีส่วนร่วมว่าชุมชนท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการควบคุมการท่องเที่ยวมากน้อยเพียงใด (สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย เกณฑ์ในการประเมินศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยว 2540, หน้า 3-12, P 3-14)

สรุป หลักเกณฑ์การพิจารณาศักยภาพของ แหล่งท่องเที่ยวจะต้องประกอบด้วยองค์ประกอบการท่องเที่ยวทั้ง 4 ด้านดังนี้

1. เกณฑ์การประเมินศักยภาพแหล่งท่องเที่ยวที่ครอบคลุมองค์ประกอบเป็นด้านพื้นที่คือการดึงดูดนักท่องเที่ยวด้วยทรัพยากรทางธรรมชาติที่มีลักษณะเฉพาะหรือมีความเป็น

เอกลักษณ์ ประวัติศาสตร์ โบราณวัตถุสถานที่มีความเกี่ยวข้องกับระบบนิเวศ วัฒนธรรม ประเพณี ในท้องถิ่น รวมทั้งต้องมีปัจจัยอื่นที่ดึงดูดให้นักท่องเที่ยวเข้ามาท่องเที่ยวในพื้นที่ ได้แก่ ลักษณะภูมิ ทัศน์ ความง่ายในการเข้าถึง เช่น สภาพของเส้นทาง ฤดูกาล ระยะทางจากจุดศูนย์กลางการ ท่องเที่ยวในพื้นที่ เป็นต้น

2. เกณฑ์การประเมินศักยภาพแหล่งท่องเที่ยวที่ครอบคลุมองค์ประกอบด้านการ จัดการ คือ ความปลอดภัยในการท่องเที่ยวในพื้นที่และบริเวณใกล้เคียง การจัดการสิ่งอำนวยความสะดวก ในการเข้าถึง เช่น ถนน ไฟฟ้าแหล่งน้ำ การจัดการควบคุมนักท่องเที่ยว ในพื้นที่ท่องเที่ยว ไม่ให้เกินขีดความสามารถในการรองรับ (Over carrying capacity) การจัดการควบคุมกิจการ ท่องเที่ยวในพื้นที่

1) เกณฑ์การประเมินศักยภาพแหล่งท่องเที่ยวที่ครอบคลุมองค์ประกอบ ด้านกิจกรรมและกระบวนการคือการพิจารณาถึงความหลากหลายของกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิง นิเวศในพื้นที่โอกาสในการสร้างจิตสำนึกและการให้การศึกษาด้านสิ่งแวดล้อม

2) เกณฑ์การประเมินศักยภาพแหล่งท่องเที่ยวที่ครอบคลุมองค์ประกอบ ด้านการมีส่วนร่วม คือ การพิจารณาว่าองค์กรท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการควบคุมดูแลแหล่งท่องเที่ยว ในรูปแบบใดบ้างและประชาชนในท้องถิ่นมีความพอใจ หรือสนใจที่จะให้แหล่งท่องเที่ยวใน ท้องถิ่นของตนได้รับการพัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยวหรือไม่ (จารุจน์ กลิ่นดีปที 2541, หน้า 32-33)

สำนักงานพัฒนาการท่องเที่ยว กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา (2552) ได้จัดทำคู่มือ การ ประเมินศักยภาพแหล่งท่องเที่ยวเพื่อจัดอันดับความเร่งด่วนในการพัฒนา โดยใช้หลักเกณฑ์การ ประเมินศักยภาพแหล่งท่องเที่ยวเพื่อจัดอันดับความสำคัญ ใช้หลักเกณฑ์ดังนี้

1) ความมีชื่อเสียงเป็นที่รู้จักของคนทั่วไป โดยพิจารณาถึงการเป็นที่รู้จักของชุมชน ท้องถิ่นจังหวัด ภูมิภาค จังหวัด ประเทศ

2) เอกลักษณ์ คุณค่าเฉพาะเชิงการท่องเที่ยวโดยพิจารณาถึงความเป็นเอกลักษณ์ตาม ประเภทของแหล่งท่องเที่ยว เช่น ความสวยงามตามธรรมชาติ คุณค่าทางโบราณคดี คุณค่าทาง ศิลปวัฒนธรรม ฯลฯ

3) สร้างอาชีพและรายได้ให้กับชุมชนท้องถิ่น จังหวัด ประเทศ โดยพิจารณาถึงการ สร้างเสริมรายได้ให้กับชุมชน อำเภอ จังหวัด ประเทศ

4) สร้างเสริมความสามัคคี ความภาคภูมิใจให้กับท้องถิ่น โดยพิจารณาถึงการสร้าง ความสามัคคีในหมู่คณะ ความผูกพันต่อชุมชนท้องถิ่นและความเข้มแข็งในการดำรงรักษา เอกลักษณ์เฉพาะของแต่ละประเภทแหล่งท่องเที่ยว ทำให้มีความภาคภูมิใจในท้องถิ่นของตน

5) สร้างความเจริญให้กับชุมชน ด้านสาธารณูปโภค สาธารณูปการโดยพิจารณาถึงการมีสิ่งอำนวยความสะดวก เช่น ถนน ไฟฟ้า น้ำประปา ฯลฯ

6) อนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โดยพิจารณาถึงความเป็นธรรมชาติ/การรักษา/การเพิ่มความหลากหลายทางชีวภาพ

7) อนุรักษ์สิ่งก่อสร้างทางโบราณคดี/ประวัติศาสตร์ โดยพิจารณาถึงการดูแล รักษา ทำนุบำรุง การบูรณะเพื่อให้เกิดความสมบูรณ์

8) อนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรม ขนบธรรมเนียมประเพณีและภูมิปัญญาท้องถิ่น โดยพิจารณาถึง วัฒนธรรมของชุมชน เช่น การแต่งกาย ภาษา การเล่นการแสดงและวิถีชีวิตของท้องถิ่น ให้ได้รับการดูแลรักษา

9) คุณค่าทางวิชาการและการเรียนรู้ โดยพิจารณาถึงการเป็นแหล่งเรียนรู้ทางประวัติศาสตร์สิ่งแวดล้อม ศิลปวัฒนธรรม วิทยาศาสตร์

10) เป็นแหล่งพักผ่อนหย่อนใจ/นันทนาการแก่ชุมชน โดยพิจารณาถึงระดับการให้บริการจากท้องถิ่น ขึ้นไปจนถึงระดับประเทศ ถึงนานาชาติ (สำนักพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว สำนักงานพัฒนาการท่องเที่ยว กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา 2550)

บุปผา วงษ์พันธุ์ทา (2544: 24-25) ได้ประเมินศักยภาพแหล่งท่องเที่ยวโดยพิจารณาจากองค์ประกอบ 4 ประการ คือ

- 1) ความปรารถนาของผู้เที่ยว
- 2) ความสามารถในการใช้บริการของนักท่องเที่ยว
- 3) ความสะดวกในการเดินทางและการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว
- 4) ความสามารถที่จะรับได้ของพื้นที่

สำนักพัฒนาการท่องเที่ยวกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา(2550) ได้ระบุดัชนีชี้วัด 5 ด้าน ในการประเมินศักยภาพในการพัฒนาการท่องเที่ยว ได้แก่

- 1) ศักยภาพในการจัดกิจกรรมการท่องเที่ยว
- 2) การเข้าถึงแหล่งธรรมชาติ
- 3) ความปลอดภัยด้านการท่องเที่ยว
- 4) ศักยภาพในการพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวกขั้นพื้นฐาน
- 5) ศักยภาพในการพัฒนาการท่องเที่ยวจากปัจจัยภายนอก (บุปผา วงษ์พันธุ์ทา

2544: 24-25)

2.5 ความสำคัญของภาษาอังกฤษ

ความสำคัญของการสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร

กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ (2545: 109) ได้กล่าวถึงความสำคัญของการสอนภาษาเพื่อการสื่อสารไว้ดังนี้ว่า กลุ่มนักจิตวิทยาการเรียนรู้เชื่อว่า ผู้เรียนมีความสำคัญที่สุดในการเรียน ผู้เรียนจะสามารถเรียนได้มากน้อยเพียงใด ขึ้นอยู่กับความเข้าใจเป็นสำคัญ ผู้เรียนจะเรียนได้ดี ถ้าเข้าใจจุดประสงค์การเรียน เห็นประโยชน์ในการนำสิ่งที่เรียนไปใช้ โดยสามารถเชื่อมโยงสิ่งที่เรียนไปแล้วให้เข้ากับสิ่งที่กำลังเรียนอยู่และสิ่งที่จะช่วยให้เรียนภาษาต่างประเทศได้ดี ตลอดจนถึงเข้าใจหลักภาษาที่ใช้ในการวางรูปประโยคด้วยเช่นกัน ดังนั้นในปัจจุบันนี้การเรียนการสอนภาษาต่างประเทศจึงได้หันมายึดแนวการสอนภาษาเพื่อการสื่อสารมากขึ้น โดยมีการจัดกิจกรรมที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญให้ผู้เรียนได้เรียนรู้อย่างมีความหมาย ได้ฝึกใช้ภาษาในสถานการณ์ที่มีโอกาสพบได้จริงในชีวิตประจำวันและยังคงให้ความสำคัญกับโครงสร้างไวยากรณ์ที่ปรากฏในเนื้อหาที่ใช้สื่อความหมาย

Littlewood (1981:45) กล่าวว่า แนวการสอนภาษาเพื่อการสื่อสารเป็นแนวการสอนที่ไม่จำกัดความสามารถของผู้เรียนไว้เพียงแต่ความรู้ด้านโครงสร้างไวยากรณ์เท่านั้นแต่สนับสนุนให้ผู้เรียนได้มีการพัฒนาทักษะการใช้ภาษาทุกทักษะ โดยสัมพันธ์ความสามารถทางไวยากรณ์เข้ากับยุทธศาสตร์การสื่อสารด้วยวิธีการที่ถูกต้องและเหมาะสมกับกาลเทศะ ในชีวิตจริงผู้เรียนต้องสัมผัสกับการสื่อสารซึ่งเป็นการใช้ภาษาในรูปแบบต่างๆมากมาย

ดังนั้นการสอนภาษาเพื่อการสื่อสารในปัจจุบันจึงเป็นการจัดการเรียนการสอนที่มุ่งเน้นการจัดกิจกรรมที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยครูผู้สอนต้องจัดลำดับการเรียนรู้เป็นขั้นตอน ตามกระบวนการใช้ความคิดของผู้เรียนเริ่มจากการฟังไปสู่การพูด การอ่าน การจับใจความสำคัญ ทำความเข้าใจจดจำแล้วนำสิ่งที่เรียนรู้ไปใช้ ในสถานการณ์จริงในชีวิตประจำวันได้

องค์ประกอบของภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร

การสอนเพื่อการสื่อสาร (Communicative Language Teaching : CLT) จัดเป็นแนวการสอน (Approach) มากกว่าวิธีสอน เพราะหมายถึงหลักการที่หลากหลายที่สะท้อนมุมมองในการสื่อสารและการเรียนภาษา ซึ่งสามารถใช้สนับสนุนความหลากหลายของกระบวนการในชั้นเรียนได้ (ริชาร์ดและ โรดเจอร์. Richard and Rodger, 2002, หน้า 172)

การที่เรียนจะมีความสามารถในการสื่อสารได้นั้น ผู้เรียนจำเป็นต้องมีองค์ประกอบของความสามารถในการสื่อสาร ดังนี้ (เฮดจ์. Hedge, 2000, หน้า 46-55)

1. ความสามารถด้านความรู้ภาษา (Linguistic competence) หมายถึง ความสามารถในการใช้ภาษา 2 ประการดังนี้

1.1 การรู้จักที่จะใช้ภาษาเพื่อให้บรรลุเป้าหมายหรือความต้องการ

1.2 การรู้จักที่จะปฏิบัติหรือแสดงออก โดยมีการใช้ภาษาตามความเหมาะสมกับบริบทของสังคม เช่น การใช้ภาษาอย่างสุภาพ การเลือกใช้รูปแบบของภาษาให้เหมาะสมกับสถานการณ์กับบุคคลที่มีบทบาทต่างกันหรือมีสถานะที่แตกต่างกัน ซึ่งอาจกล่าวได้ว่า บุคคลนั้นจะต้องมีความรู้ด้านสังคม (Sociolinguistic competence) ด้วยเช่นกัน

2. ความสามารถด้านการเรียงร้อยถ้อยคำในภาษา (Discourse Competence) เป็นความสามารถที่ผู้เรียนทำให้ถ้อยความทั้งภาษาเขียนหรือบทสนทนา มีการเชื่อมโยงสอดคล้องกันและสามารถเป็นที่เข้าใจได้

3. ความสามารถด้านกลยุทธ์ในการใช้ภาษา (Strategic Competence) Canale and Swain, 1980:25 อ้างถึงใน เฮดจ์, Hedge, 2000, หน้า 52) ได้ให้คำจำกัดความว่า เป็นความสามารถในการจัดการเหตุการณ์สนทนาในชีวิตจริงและเป็นวิธีที่จะรักษาให้มีการเปิดช่องทางหรือโอกาสสนทนา ตัวอย่าง เช่น กลยุทธ์ในการใช้คำพูดมาชดเชยความรู้ของภาษาที่มีไม่เพียงพอหรือไม่แน่ใจ โดยการอธิบายใช้คำพูดที่ใกล้เคียง ซึ่งเป็นกลยุทธ์ที่จะทำให้การสื่อสารประสบความสำเร็จ (Achievement strategies) นอกจากนี้มีการใช้กลยุทธ์ในการลดรูป (Reduction strategy) โดยหลีกเลี่ยงที่จะใช้รูปแบบภาษาที่ผู้พูดไม่มีความแน่ใจและเลือกใช้คำอื่นมาทดแทน เช่น ใช้ Perhaps แทน She might have หรือ She could have หรือ She must have เป็นต้น

4. ความคล่องแคล่ว (Fluency) หมายถึง ความสามารถที่จะเชื่อมโยงหน่วยภาษาพูดเข้าด้วยกันด้วยความสะดวก ปราศจากความชักช้าที่ไม่เหมาะสมหรือลังเลโดยไม่มีขอบเขต นอกจากนี้จอห์นสัน (Johnson, 1979 อ้างถึงใน เฮดจ์, Hedge, 2000, หน้า 54) เป็นความสามารถที่จะโต้ตอบอย่างต่อเนื่องภายในบทสนทนาแต่ละบท สามารถที่จะเชื่อมคำ วลีของคำถาม สามารถที่จะออกเสียงด้วยการออกเสียงอย่างชัดเจน อีกทั้งเน้นหนักเสียงสูงต่ำได้อย่างไรเหมาะสมและสามารถที่จะปฏิบัติสิ่งที่กล่าวมาได้อย่างรวดเร็วในสถานการณ์จริง (Real time)

หลักการและแนวทางการสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร

การจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษมีวัตถุประสงค์เพื่อมุ่งพัฒนาความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษในการสื่อสารในสถานการณ์จริง สามารถใช้ภาษาเพื่อสื่อความอย่างถูกต้องตามหลักภาษาและเหมาะสมกับสถานการณ์ที่ใช้ โดย Morrow (1981 : 59 – 66) ได้ให้ความเห็นว่าการสอนภาษาเพื่อการสื่อสารนั้น ผู้สอนต้องคำนึงถึงหลักการสำคัญ ดังนี้

1. มีจุดมุ่งหมายในการปฏิบัติงาน ผู้สอนต้องรู้ว่าการจัดการเรียนการสอนนั้นมีจุดมุ่งหมายอะไร ต้องวางแผนและกำหนดจุดประสงค์การเรียนในการจัดการเรียนการสอนแต่ละครั้ง การเลือกเนื้อหาในการสอนขึ้นอยู่กับวัยและความสามารถของผู้เรียน ผู้สอนต้องมีเป้าหมายอย่างชัดเจนในการสอนแต่ละบทเรียน ต้องคำนึงว่าเมื่อการเรียนการสอนแต่ละบทเรียนจบลงผู้เรียนต้องเห็นได้ชัดเจนว่าตนเองสามารถทำสิ่งใดสิ่งหนึ่งที่ตนเองทำไม่ได้และสิ่งนั้นมีประโยชน์ต่อการสื่อสาร

2. ให้มีความสำคัญกับความสามารถโดยรวมมากกว่ารายละเอียดปลีกย่อย ผู้สอนควรตระหนักว่าการสื่อสารเป็นกระบวนการที่ไม่หยุดนิ่งและมีพัฒนาการไปเรื่อยๆ จึงไม่สามารถแยกสอนเป็นส่วนๆ ได้ เนื่องจากไม่ช่วยให้ผู้เรียนเรียนรู้การใช้ภาษาเพื่อการสื่อความหมายได้เท่ากับการสอนภาพรวมของภาษาทั้งหมด

3. กระบวนการสำคัญกว่าเนื้อหาต้องให้ผู้เรียนได้ฝึกกิจกรรมที่จำลองกระบวนการสื่อสาร ซึ่งMorrow (1981: 59-66) ได้แนะนำกระบวนการที่สามารถนำมาใช้ในการฝึกภาษา ได้แก่

1.1 การหาข้อมูลที่ขาดหายไป การสื่อสารจะเกิดขึ้นเมื่อมีสองคนหรือมากกว่ารู้ข้อมูลบางอย่างในขณะที่คนอื่นไม่รู้แล้วมีการเปลี่ยนข้อมูลกัน เพื่อให้ได้ข้อมูลที่หายไปจนครบ

1.2 ทางเลือก ผู้ที่เข้าร่วมในการสนทนาหรือการสื่อสารมีโอกาสเลือกเรื่องและวิธีการที่จะพูดอย่างไรก็ได้ ขึ้นอยู่กับความคิดที่เขาต้องการแสดงและสามารถเลือกรูปแบบไวยากรณ์ที่เหมาะสม

1.3 ข้อมูลย้อนกลับ การที่มีปฏิสัมพันธ์กันระหว่างคนสองคนนั้น เขาจะต้องมีจุดประสงค์ในใจแล้วว่า จะสื่อสารกันเรื่องใด การสื่อสารจึงไม่ได้เกิดเฉพาะการพูดด้วยกันเท่านั้นแต่ต้องมีเป้าหมายที่ตั้งไว้ด้วย

4. เรียนรู้จากการปฏิบัติจริง ครูต้องเปิดโอกาสให้นักเรียนได้ฝึกกิจกรรมสื่อสารในสถานการณ์จริงด้วย หลังจากนักเรียนได้เรียนการใช้ภาษาแล้ว การที่นักเรียนอยู่ภายใต้การควบคุมของครูตลอดเวลา ไม่ได้ก่อให้เกิดบรรยากาศการสื่อสารได้ แต่ครูไม่ควรปล่อยให้ นักเรียนฝึกเองต้องมีการเตรียมและจัดระเบียบกิจกรรมต่างๆให้เหมาะสม

5. ไม่เคร่งครัดกับข้อผิดพลาด ครูไม่ควรเคร่งครัดกับข้อผิดพลาดเล็กๆน้อยๆที่เกิดขึ้นกับนักเรียน ตราบใดที่สามารถสื่อสารได้เข้าใจ เพื่อเป็นการกระตุ้นให้นักเรียนกล้าแสดงออกและเป็นการสร้างความมั่นใจในการใช้ภาษา

ปัจจัยในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนภาษาเพื่อการสื่อสารให้ประสบผลสำเร็จ มีดังนี้ (จรัสศรี คิวสุวรรณ 2550. ออนไลน์)

1. คำนึงถึงความต้องการและเหตุผลของผู้เรียนในการเรียนภาษาต่างประเทศ
2. ความรู้พื้นฐานของผู้เรียนเป็นปัจจัยหลักในการเรียนการสอน ดังนั้นครูจึงควรพิจารณาถึงความรู้เดิมและความรู้พื้นฐานที่เหมาะสม เพื่อประโยชน์ในการจัดกิจกรรมที่ตอบสนองความสามารถของแต่ละบุคคลให้โอกาสผู้เรียนในการฝึกปฏิบัติทักษะการฟัง การพูด การอ่าน การเขียนและเรื่องที่มีความสำคัญและมีความหมายต่อผู้เรียน
3. ใช้ประโยชน์จากสื่อการเรียนรู้อุปกรณ์เอกสารจริงและสถานการณ์จริงประกอบการสอน ซึ่งทำให้ผู้เรียนสามารถนำไปใช้ได้ในชีวิตจริงและมีคุณค่าในการเรียนรู้ภาษา
4. จัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามศักยภาพ ภูมิหลังและพื้นฐานของผู้เรียน ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีอิสระในการเรียนรู้ โดยส่งเสริมความเป็นตัวตนของตนเองมากที่สุด มีความรับผิดชอบในการเรียนรู้และสนับสนุนให้ผู้เรียนศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมนอกชั้นเรียน ผู้สอนควรจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่สนองตอบความสนใจของผู้เรียน
5. ให้โอกาสผู้เรียนได้ฝึกการใช้ภาษาในการพูด การแสดงความคิดเห็น ตามที่ผู้เรียนต้องการ มิใช่ให้พูดตามที่ผู้สอนต้องการ ไม่ควบคุมแก้ไขข้อผิดและข้อบกพร่องในการใช้ภาษาทำให้การสื่อสารขัดข้อง บทบาทของผู้สอนควรควรเป็นผู้ชี้แนะและนำทางผู้เรียนเป็นผู้วางแผนและจัดกิจกรรมการเรียนการสอน เป็นผู้ให้คำแนะนำในระหว่างการดำเนินกิจกรรมและตรวจสอบความก้าวหน้าทางการเรียนรู้ของผู้เรียน

Brown (2000:53) ได้กำหนดแนวทางในการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารตามคำจำกัดความมีลักษณะ 4 ประการที่เชื่อมโยงสัมพันธ์กันดังนี้

1. เป้าหมายของการสอนเน้นไปที่องค์ประกอบทั้งหมดของทักษะการสื่อสารและไม่จำกัดอยู่ภายในกรอบของเนื้อหาภาษาหรือไวยากรณ์
2. เทคนิคทางภาษาได้รับการออกแบบมาเพื่อนำไปสู่การใช้ภาษาอย่างแท้จริงตามหน้าที่ภาษาและปฏิบัติได้จริง โดยมีจุดมุ่งหมายในการพูด รูปแบบโครงสร้างภาษามิใช่เป้าหมายหลักแต่ตัวรูปแบบเฉพาะของภาษาต่างหากที่จะทำให้ผู้เรียนสามารถสื่อสารจนสำเร็จตามเป้าหมาย
3. ความคล่องแคล่วและถูกต้องเป็นหลักการเสริมที่อยู่ภายใต้เทคนิคการสื่อสารที่มีหลายครั้งที่ความคล่องแคล่วอาจมีความสำคัญมากกว่าความถูกต้อง เพื่อที่จะทำให้ผู้เรียนสามารถนำภาษาไปใช้ได้อย่างมีความหมาย

4. ในการเรียนการสอนภาษาตามแนวการสอนภาษาเพื่อการสื่อสารในตอนท้ายสุดผู้เรียนต้องใช้ภาษาอย่างเข้าใจและสร้างสรรค์ ภายในบริบทที่ไม่เคยฝึกมาก่อน

4.1 เนื้อหาในปัจจุบันมีตำราเรียนจำนวนมากมายที่สอดคล้องกับการเรียนการสอนตามแนวภาษาเพื่อการสื่อสาร ซึ่งการออกแบบตำราเรียนกิจกรรมและเนื้อหาแตกต่างจากตำราที่แต่งขึ้นมาเพื่อสอนไวยากรณ์ ยกตัวอย่าง แบบการเรียนการสอนเพื่อการสื่อสาร จะไม่มีแบบฝึกหัดหรือโครงสร้างประโยค ส่วนมากแบบเรียนที่เน้นการสอนภาษาเพื่อการสื่อสารจะประกอบไปด้วยข้อมูลในรูปแบบต่างๆ เช่น การจัดสถานการณ์ที่ให้ผู้เรียนแสดงบทบาทสมมติหรือกิจกรรมคู่หรืออาจกำหนดเรื่องที่จะเรียนแล้วมีกิจกรรมที่ออกแบบขึ้นมาเพื่อช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจเรื่องนั้นๆ

4.2 งานและกิจกรรม เกมต่างๆ บทบาทสมมติ การเลียนแบบและกิจกรรมอื่นๆ เช่น กิจกรรมการสอบถามแลกเปลี่ยนข้อมูล กิจกรรมการเรียนการสอนแบบเรียนรู้แบบร่วมมือที่เน้นให้ผู้เรียนได้มีปฏิสัมพันธ์ทำงานเป็นกลุ่ม

4.3 สื่อที่ใช้เน้นเป็นของจริง เช่น ป้ายประกาศ หนังสือพิมพ์ รูปภาพ แผนที่สรุปได้ว่าการจัดการเรียนรู้แบบการสอนภาษาเพื่อการสื่อสารมีผลต่อการปรับเปลี่ยนบทบาทหน้าที่ผู้เรียนเป็นผู้ที่ปรึกษา แสดงความคิดเห็นกับผู้สอนและสมาชิกในกลุ่มมากกว่าที่จะรับเพียงฝ่ายเดียว บทบาทครูเป็นผู้ดำเนินการ ผู้แนะนำและวิจัยนักเรียน ให้คำปรึกษาชี้แนะผู้เรียนและบทบาทของการเรียนการสอนต้องเป็นสื่อที่สามารถดำเนินกิจกรรมได้อย่างหลากหลายส่งเสริมการทำงานและเรียนรู้ร่วมกันและเป็นสื่อที่สื่อความหมายได้ชัดเจนเช่นสื่อประเภทของจริง

กิจกรรมการเรียนการสอนตามแนวการสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร

รูปทอง กว้างสวัสดิ์ (2550. ออนไลน์ ; อ้างอิงจาก Nunan&Lamb, 1996. The Self-Directed Teacher. P.14) ได้อธิบายลักษณะกิจกรรมการสอนตามแนวภาษาเพื่อการสื่อสารดังนี้ว่า กิจกรรมการสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร คือกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสารในสถานการณ์จริง หรือการใช้ภาษาอย่างมีความหมาย กิจกรรมการสอนตามแนวการสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร เป็นกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการแลกเปลี่ยนข้อมูลและการปฏิสัมพันธ์ โดยทั่วไปแล้ว การสอนภาษาเพื่อการสื่อสารมักจะถูกเรียกว่าเป็นแนวคิดมากกว่าวิธีสอน เพราะจะกล่าวถึงแนวคิดที่กว้างๆ ยึดหยุ่นตามความต้องการและสิ่งแวดล้อมของผู้เรียน ลักษณะพื้นฐานของการสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร มีดังนี้

1. เน้นการเรียน โดยวิธีสื่อสารผ่านการปฏิสัมพันธ์โดยใช้ภาษาเป้าหมาย
2. เน้นการใช้สื่อและเนื้อหาที่เป็นของจริง
3. เน้นทั้งทักษะภาษาและกระบวนการเรียนรู้

4. ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้รับประสบการณ์ ซึ่งเป็นสิ่งสำคัญของกระบวนการเรียนรู้ในชั้นเรียนนั่นคือเน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง

5. เชื่อมต่อระหว่างการเรียนรู้ภาษาในชั้นเรียนกับการเรียนและการใช้ภาษา นอกห้องเรียนแนวการจัดกิจกรรมการสอนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารจะมีประสิทธิภาพได้ดีขึ้นอยู่กับความสามารถในการเลือกใช้รูปแบบภาษาให้เหมาะสมกับจุดประสงค์และสถานการณ์ ซึ่งกิจกรรมที่จัดควรมีลักษณะสำคัญดังนี้ (รูปทอง กว้างสวาสดี. 2550 ออนไลน์; อ้างอิงจาก Nunan&Lamb. 1996. The Self-Directed Teacher. P. 14)

1. ความต้องการในการสื่อสาร กิจกรรมที่จะให้ผู้เรียนฝึกใช้ภาษาเพื่อการสื่อสารต้องสร้างความต้องการที่จะสื่อสารให้กับผู้เรียน
2. จุดประสงค์ของการสื่อสาร กิจกรรมที่ให้ผู้เรียนได้ใช้ภาษาเพื่อจุดประสงค์ของการสื่อสารที่แท้จริงมากกว่าที่จะให้ฝึกใช้ตัวภาษาและกิจกรรมนั้นควรมีช่องว่าง ซึ่งอาจเป็นช่องว่างของข้อมูลหรือช่องว่างของความคิดเห็น เพื่อให้ผู้เรียนพยายามเชื่อมช่องว่างดังกล่าวในขณะที่กำลังสื่อสาร
3. เนื้อหาไม่ใช่รูปแบบของภาษา ขณะผู้เรียนกำลังทำกิจกรรม ความสนใจของผู้เรียนต้องอยู่ที่สิ่งที่เขาพูด ไม่ใช่อยู่ที่ว่าจะพูดอะไร ผู้เรียนต้องมีข้อมูลที่ต้องการสื่อสารเสมอ
4. ความหลากหลายของภาษา กิจกรรมนั้นต้องเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ใช้ภาษาหลายรูปแบบ ไม่ใช่เฉพาะรูปแบบใดรูปแบบหนึ่ง ผู้เรียนควรมีความรู้สึกลอิสระในการใช้ภาษาที่ไม่มีการเตรียมตัวมาก่อนและใช้แหล่งข้อมูลใดก็ได้ที่ผู้เรียนเป็นผู้เลือก
5. ไม่มีการแข่งขันจากผู้สอน กิจกรรมนั้นผู้เรียนเป็นผู้กระทำกันเองระหว่างผู้เรียนมากกว่าทำกับผู้สอน ผู้สอนไม่ได้เกี่ยวข้องแม้จะเป็นการแก้ไขข้อผิดพลาดหรือการประเมินการร่วมกิจกรรมของผู้เรียน ผู้สอนควรประเมินผลสุดท้ายของกิจกรรมเมื่อกิจกรรมนั้นเสร็จสิ้นลง การประเมินต้องดูที่การบรรลุจุดประสงค์ของการสื่อสาร ไม่ใช่การใช้ภาษาถูกต้อง
6. ไม่มีการควบคุมวัสดุฝึก กิจกรรมที่จัดต้องไม่กำหนดภาษาที่ผู้เรียนต้องใช้ ผู้เรียนควรมีโอกาสที่จะเลือกสื่อสารอะไรและอย่างไรด้วยตัวของตนเอง

กิจกรรมการเรียนการสอนตามแนวภาษาเพื่อการสื่อสารเป็นเรื่องที่สำคัญในการเรียนภาษา สรุปลักษณะการจัดกิจกรรมที่สำคัญคือกิจกรรมต้องฝึกให้ผู้เรียนเกิดความต้องการในการสื่อสาร โดยเปิดโอกาสให้ผู้เรียนใช้ภาษาได้หลากหลายรูปแบบ ให้สอดคล้องกับจุดประสงค์ในการสื่อสารอย่างแท้จริง ผู้สอนประเมินผลกิจกรรมเมื่อเสร็จสิ้นและคำนึงด้วยว่าบรรลุจุดประสงค์การสื่อสารหรือไม่ ไม่ใช่การใช้ภาษา

2.6 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

อารยา อินทชสาร (2554) ได้ศึกษาศักยภาพของตลาดน้ำวัดกลางคูเวียงในการเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ผลการศึกษาพบว่า ตลาดน้ำวัดกลางคูเวียงมีศักยภาพในการเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}=2.75$) โดยด้านที่ควรปรับปรุงอย่างเร่งด่วนคือ ด้านการบริการท่องเที่ยว ($\bar{X}=2.50$) ด้านการมีส่วนร่วมของชุมชนท้องถิ่น ($\bar{X}=2.52$) และด้านความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของนักท่องเที่ยว ($\bar{X}=2.58$)

สำหรับข้อเสนอแนะในการพัฒนาตลาดน้ำกลางคูเวียงให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ได้แก่ การเพิ่มจำนวนร้านค้าและร้านอาหาร จัดให้มีเจ้าหน้าที่และมัคคุเทศก์ท้องถิ่นในการให้ความรู้แก่นักท่องเที่ยว การประชาสัมพันธ์แหล่งท่องเที่ยวผ่านสื่อต่างๆ การเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมการดำเนินการด้านการท่องเที่ยว และเพิ่มระบบรักษาความปลอดภัยให้นักท่องเที่ยว เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวตลาดน้ำกลางคูเวียงให้เกิดความยั่งยืน

ศิริจรยา ประพุดติกิจ. (2553) ได้ศึกษาการประเมินแหล่งท่องเที่ยวในอำเภอเมือง จังหวัดตราด 12 แห่ง ดังนี้ 1) แหล่งท่องเที่ยวทางด้านประวัติศาสตร์และโบราณคดี ได้แก่ วัดบุปผาราม วัดโยธานิมิต ศาลเจ้าพ่อหลักเมือง วัดไผ่ล้อม โบราณสถานจวนเรชิตังกัมปอต ย่านตลาดเก่าริมคลองบางพระ 2) แหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ ได้แก่ ศูนย์ศึกษาธรรมชาติป่าชายเลนบ้านเปร็ดใน น้ำตกสะพานหิน หาดลานทราย สถานีวิจัยและพัฒนาทรัพยากรป่าชายเลนที่ 4 (ตราด) ล่องแก่งคลองห้วยแรง 3) แหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร ได้แก่ การท่องเที่ยวเชิงเกษตรบ้านห้วยน้ำขาว จากการศึกษาพบว่า แหล่งท่องเที่ยวโดยรวมมีศักยภาพในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า มีความคิดเห็นต่อศักยภาพด้านศิลปวัฒนธรรมและด้านธรรมชาติอยู่ในระดับมาก โดยมีผลคะแนนเฉลี่ย 3.60 และ 3.55 ตามลำดับ เมื่อศึกษาศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยวโดยจำแนกตามสถานที่ท่องเที่ยว พบว่า ล่องแก่งคลองห้วยแรง มีศักยภาพอยู่ในระดับมาก จากนั้นนำผลการวิจัยมาจัดเส้นทางจำนวน 4 เส้นทาง **เส้นทางที่ 1** ได้แก่ วัดบุปผาราม สถานีวิจัยและพัฒนาทรัพยากรป่าชายเลนที่ 4 (ตราด) และล่องแก่งคลองห้วยแรง **เส้นทางที่ 2** ได้แก่ วัดไผ่ล้อม ศาลเจ้าพ่อหลักเมือง โบราณสถานจวนเรชิตังกัมปอต และวัดโยธานิมิต **เส้นทางท่องเที่ยวที่ 3** ได้แก่ หาดลานทราย สวนผลไม้บ้านห้วยน้ำขาวและศูนย์ศึกษาธรรมชาติป่าชายเลนบ้านเกร็ดใน **เส้นทางท่องเที่ยวที่ 4** ได้แก่ วัดบุปผาราม ศาลเจ้าพ่อหลักเมือง ตลาดเก่าริมคลองบางพระ สถานีวิจัยและพัฒนาป่าชายเลนที่ 4 (ตราด) ผลการวิเคราะห์ พบว่า **เส้นทางท่องเที่ยวที่ 4** มีจุดแข็งมากที่สุด โดยมีแหล่งท่องเที่ยวที่มีความสะดวกในการเข้าถึง เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่น่าสนใจและสามารถดึงดูดนักท่องเที่ยวได้ รองลงมาคือ เส้นทางท่องเที่ยวที่ 1, 2 และ 3 โดยมีจุดอ่อน คือ แหล่งท่องเที่ยวมีป้ายบอกทางแหล่งท่องเที่ยวที่น้อยและขาดการจัดการด้านสิ่งอำนวยความสะดวก โอกาสคือ แหล่งท่องเที่ยวในแต่ละเส้นทางสามารถเชื่อมโยงไปยังแหล่ง

ท่องเที่ยวแห่งอื่น ตลอดจนสามารถพัฒนาเส้นทางท่องเที่ยวเชิงนิเวศ อุปสรรค คือ ขาดการประชาสัมพันธ์แหล่งท่องเที่ยว ข้อจำกัดด้านเวลา ตลอดจนขาดบุคลากรด้านการท่องเที่ยว รวมถึงการขาดงบประมาณในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งนี้ คือ 1) หน่วยงานที่เกี่ยวข้องหารูปแบบและกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศที่เหมาะสม เพื่อรองรับความต้องการของนักท่องเที่ยว 2) ควรเพิ่มช่องทางการประชาสัมพันธ์เพื่อขยายจำนวนนักท่องเที่ยว 3) นำเส้นทางทั้ง 4 เส้นทางมาปรับปรุงและพัฒนาให้เป็นเส้นทางท่องเที่ยวเชิงนิเวศของอำเภอเมือง จังหวัดตราด

วินัย สุคันธวรรณ์ (2555) ได้ศึกษาศักยภาพแหล่งท่องเที่ยวทางน้ำเทศบาลนครพิษณุโลก ประกอบด้วยด้านแรงจูงใจหลัก ด้านปัจจัยประกอบ ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก ด้านโครงสร้างพื้นฐานและการโทรคมนาคม พบว่า ด้านแรงจูงใจหลักของแหล่งท่องเที่ยวมีข้อค้นพบดังนี้ ต้องมีการบริหารจัดการสองฝั่งแม่น้ำให้ดูดีสะอาดร่มรื่นสวยงาม โดยให้ชุมชนมีส่วนร่วมคิดร่วมทำมีความรู้สึกว่าเป็นเจ้าของ เพื่อให้เกิดรายได้จากการท่องเที่ยว ต้องเอาแหล่งประวัติศาสตร์มาเชื่อมโยงกับวิถีชีวิตให้ย้อนยุคสร้างแรงจูงใจวิถีชีวิตเดิมๆ วิถีชีวิตสมัยก่อนใช้เรือเป็นหลักในการเดินทางทางน้ำมีการค้าขายอยู่ตลอด ประวัติศาสตร์และศาสนาของพิษณุโลกอยู่ริมน้ำทั้งหมด พิษณุโลกเป็นถิ่นกำเนิดพระนเรศวรต้องมีกิจกรรมแบบใหม่ๆ มีกิจกรรมทางวัฒนธรรม เป็นสถานที่เรียนรู้ประวัติศาสตร์

ด้านปัจจัยประกอบของแหล่งท่องเที่ยวมีข้อค้นพบดังนี้ ประชาชนในชุมชนต้องมีส่วนร่วมดูแลสิ่งแวดล้อม เทศบาลต้องสร้างระบบบำบัดน้ำเสียก่อนทิ้งลงสู่แม่น้ำ ลุ่มแม่น้ำมีอากาศสดชื่นมีลมอยู่ตลอดในแม่น้ำ หน้าหนาวไออุ่นจากน้ำจะลอยขึ้นมา เวลาหน้าร้อนในลำน้ำจะมีระบบถ่ายเทของอากาศให้รู้สึกเย็นสบาย พิษณุโลกเป็นจุดศูนย์กลางของอินโดจีน มีวิถีชีวิตกับลุ่มแม่น้ำมาช้านานหลายร้อยปี ต้องหาจุดถ่ายภาพสำหรับนักท่องเที่ยวที่สวยงาม โดยทำการท่องเที่ยวทางน้ำเหมือนการดูหนังเรื่องหนึ่ง ซึ่งการท่องเที่ยวเป็นวิธีการที่ดีที่สุดที่จะนำรายได้มาสู่ชุมชน พิษณุโลกโชคดีที่ไม่เกิดภัยธรรมชาติร้ายแรง ต้องตั้งเป้าหมายให้จังหวัดพิษณุโลกเป็นแหล่งท่องเที่ยวแบบมีทางเลือก

ด้านสิ่งอำนวยความสะดวกของแหล่งท่องเที่ยวมีข้อค้นพบดังนี้ ต้องทำให้เป็นธรรมชาติกลมกลืนกับสมัยใหม่มีความทันสมัย มีทางเลือกในการพักผ่อนได้หลายรูปแบบ ทำเป็นโรงแรมชาวบ้าน ให้นักท่องเที่ยวมาเที่ยวอย่างมีความสุข ควรนำอาหารที่เป็นเอกลักษณ์พื้นบ้านของพิษณุโลกมาแนะนำเสนอให้เป็นจุดสนใจ อาหารควรนำมารวมจุดเดียว เพื่ออำนวยความสะดวกให้นักท่องเที่ยว ต้องมีแหล่งดึงดูดในการท่องเที่ยวเพราะธรรมชาติของมนุษย์เมื่อไปเที่ยวต้องการความสนุกสนาน ดังนั้น การนำเสนอกิจกรรมต่างๆ ต้องดูความต้องการของนักท่องเที่ยวเป็นหลัก มีจุดขาย

ของที่ระลึกโดยเอาสินค้าชุมชนที่เป็นวิถีชีวิตดั้งเดิม โดยเพิ่มฝีมือในการผลิตเพื่อเพิ่มมูลค่าของสินค้าแต่ต้องไม่ทิ้งอัตลักษณ์ดั้งเดิมของชุมชน

ด้านโครงสร้างพื้นฐานและการคมนาคมมีข้อค้นพบดังนี้ พิชณุโลกเป็นศูนย์กลางการคมนาคมภาคเหนือตอนล่าง เทศบาลต้องวางแผนเส้นทางเดินรถในเมืองให้เหมาะสม ต้องปรับปรุงให้ดูสวยงาม การบริหารจัดการขยะสิ่งปฏิกูลต้องถูกสุขลักษณะ โดยให้ทุกภาคส่วนเข้ามามีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหา ที่สำคัญต้องเริ่มต้นที่ครอบครัว ระบบการสื่อสารของพิษณุโลกมีประสิทธิภาพ เพราะมีศูนย์โทรคมนาคมไม่มีความแตกต่างจากเมืองหลวง

ผลการวิจัยศักยภาพแหล่งท่องเที่ยวทางน้ำในเขตเทศบาลนครพิษณุโลก เพื่อนำข้อค้นพบของการศึกษาไปกำหนดเป็นนโยบายในการพัฒนาสถานที่ท่องเที่ยวทางน้ำและบริการด้านการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนต่อไป

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การศึกษาแหล่งท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์เพื่อพัฒนาสู่การเป็นประชาคมอาเซียน: กรณีศึกษาในเขตชุมชนตำบลคงมูลเหล็ก อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบูรณ์ ผู้วิจัยได้นำข้อมูลทุติยภูมิ โดยค้นคว้าจากงานวิจัยที่เกี่ยวข้องและแนวคิดต่างๆ และลงปฏิบัติการภาคสนามสัมภาษณ์คนในชุมชน โดยมีกรอบแนวคิดและขั้นตอนการศึกษาดังนี้

3.1 ขั้นตอนการวิจัย

ในการวิจัยเรื่อง การศึกษาแหล่งท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์เพื่อพัฒนาสู่การเป็นประชาคมอาเซียน: กรณีศึกษาในเขตชุมชนตำบลคงมูลเหล็ก อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบูรณ์ ผู้วิจัยมีขั้นตอนในการดำเนินงานวิจัยดังนี้

1. ศึกษาค้นคว้าจากเอกสาร โดยการศึกษาจากหนังสือ เอกสารทางวิชาการ การสืบค้นทางอินเทอร์เน็ต แหล่งข้อมูลต่างๆ ในชุมชน และการศึกษาจากรายงานวิจัย สารนิพนธ์และวิทยานิพนธ์ที่เกี่ยวข้อง

2. พัฒนาเครื่องมือ ซึ่งได้แก่ แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับศักยภาพแหล่งท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ในเขตชุมชนตำบลคงมูลเหล็ก อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบูรณ์ และแบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารด้านการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ของประชาชนในเขตชุมชนตำบลคงมูลเหล็ก อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบูรณ์

3. ศึกษาภาคสนาม (Field Study) โดยใช้วิธีการสัมภาษณ์ จากผู้ให้ข้อมูลที่อยู่ภายใต้ขอบเขตการศึกษาแหล่งท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ในเขตตำบลคงมูลเหล็ก และผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ได้แก่ ชาวบ้าน ผู้นำชุมชน ผู้ประกอบการ เพื่อนำมาวิเคราะห์ให้ได้ข้อสรุปที่เป็นประโยชน์ต่อการศึกษาศักยภาพแหล่งท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ในเขตตำบลคงมูลเหล็ก อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบูรณ์ต่อไป

3.2 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้ดูแลสถานที่ท่องเที่ยวในเขตตำบลคงมูลเหล็ก (ได้แก่ อุทยานปลา วัดราษฎร์บูรณะ สวนสมุนไพร และกลุ่มหัตถกรรมงานไม้) เจ้าหน้าที่ของหน่วยงานภาครัฐในตำบลคงมูลเหล็ก และประชาชนทั่วไป จำนวน 140 คน โดยการสุ่มแบบบังเอิญ (Accidental Random Sampling)

3.3 เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการรวบรวมข้อมูล ดังนี้

1. แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับศักยภาพแหล่งท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ในเขตชุมชนตำบลคงมูลเหล็ก อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบูรณ์
2. แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารด้านการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ของประชาชนในเขตชุมชนตำบลคงมูลเหล็ก อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบูรณ์

3.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล

การศึกษาวิจัยในครั้งนี้ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูล โดยวิธีการสัมภาษณ์และสอบถามผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง ได้แก่ ผู้ดูแลสถานที่ท่องเที่ยวในเขตตำบลคงมูลเหล็ก (ได้แก่ อุทยานปลา วัดราษฎร์บูรณะ สวนสมุนไพร และกลุ่มหัตถกรรมงานไม้) เจ้าหน้าที่ของหน่วยงานภาครัฐในตำบลคงมูลเหล็ก และประชาชนทั่วไป จากนั้นนำข้อมูลมาสรุป วิเคราะห์ และนำเสนอผลการวิจัยโดยใช้ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

3.5 การวิเคราะห์ และการนำเสนอข้อมูล

เมื่อผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์และสอบถามแล้ว ผู้วิจัยจะทำการจัดหมวดหมู่ของข้อมูลทั้งหมดและนำมาวิเคราะห์และสังเคราะห์โดยวิธีการพรรณนา เพื่อศึกษาแหล่งท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ในเขตตำบลคงมูลเหล็ก อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบูรณ์ และนำผลการวิจัยไปกำหนดเป็นนโยบายการท่องเที่ยวของตำบลคงมูลเหล็กอำเภอเมือง จังหวัดเพชรบูรณ์ ตลอดจนเผยแพร่ในวารสาร ถึงพิมพ์ให้ประชาชนได้รับทราบต่อไป

บทที่ 4

ผลการวิจัย

การวิเคราะห์ข้อมูลจากการวิจัยเรื่อง การศึกษาแหล่งท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์เพื่อพัฒนาสู่การเป็นประชาคมอาเซียน: กรณีศึกษาในเขตชุมชนตำบลคงมูลเหล็ก อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบูรณ์ ผู้วิจัยได้แยกผลการวิเคราะห์ข้อมูลออกเป็น 2 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลความคิดเห็นเกี่ยวกับศักยภาพแหล่งท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ในเขตตำบลคงมูลเหล็ก อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบูรณ์ โดยการเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง 80 คน

ส่วนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลความคิดเห็นเกี่ยวกับเกี่ยวกับความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารด้านการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ของประชาชนในเขตชุมชนตำบลคงมูลเหล็ก อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบูรณ์ โดยการเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง 60 คน

4.1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ส่วนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลของกลุ่มตัวอย่างที่มีความคิดเห็นเกี่ยวกับศักยภาพแหล่งท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ในเขตตำบลคงมูลเหล็ก อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบูรณ์

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลของกลุ่มตัวอย่างที่มีความคิดเห็นเกี่ยวกับศักยภาพแหล่งท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ในเขตตำบลคงมูลเหล็ก อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบูรณ์ จำนวน 80 คน ผู้วิจัยได้นำข้อมูลมาแจกแจงความถี่ (Frequency) หาค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) โดยแบ่งข้อมูลตามสถานที่ท่องเที่ยวที่สำคัญ 4 แห่งในเขตตำบลคงมูลเหล็ก อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบูรณ์ ได้แก่ อุทยานปลา ศูนย์สมุนไพรในโรงเรียน วัดราษฎร์บูรณะ (วัดหลวงพ่อทั้ง) และกลุ่มหัตถกรรมงานไม้ ปรากฏผลวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

1. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับศักยภาพแหล่งท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ของอุทยานปลา ในเขตชุมชนตำบลคงมูลเหล็ก อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบูรณ์ สรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

ตารางที่ 1 จำนวนและค่าร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามเพศ

เพศ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ชาย	43	53.7
หญิง	37	46.3
รวม	80	100.0

จากตารางที่ 1 แสดงให้เห็นว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศชาย จำนวน 43 (คิดเป็นร้อยละ 53.7) และเป็นเพศหญิง จำนวน 37 คน (คิดเป็นร้อยละ 46.3) มีช่วงอายุระหว่าง

ตารางที่ 2 จำนวนและค่าร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามอายุ

อายุ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
15-25 ปี	4	5.0
26-30 ปี	13	16.2
31-35 ปี	11	13.8
36-40 ปี	3	3.8
41-45 ปี	8	10.0
46-50 ปี	14	17.5
51-55 ปี	9	11.2
56 ปี ขึ้นไป	18	22.5
รวม	80	100.0

จากตารางที่ 2 แสดงให้เห็นว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีอายุ 56 ปี ขึ้นไป จำนวน 18 คน (คิดเป็นร้อยละ 22.5) รองลงมาคือ อายุ 46-50 ปี จำนวน 14 คน (คิดเป็นร้อยละ 17.5) และอายุ 26-30 ปี จำนวน 13 คน (คิดเป็นร้อยละ 16.2) ตามลำดับ

ตารางที่ 3 จำนวนและค่าร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามการศึกษา

การศึกษา	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ประถมศึกษา	33	41.2
มัธยมศึกษา	9	11.2
ปวช-ปวส	4	5.0

การศึกษา	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ปริญญาตรี	29	36.3
สูงกว่าปริญญาตรี	5	6.3
รวม	80	100.0

จากตารางที่ 3 แสดงให้เห็นว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่จบการศึกษาระดับประถมศึกษาจำนวน 33 คน (คิดเป็นร้อยละ 41.2) รองลงมาคือ ระดับปริญญาตรี จำนวน 29 คน (คิดเป็นร้อยละ 36.3) และระดับมัธยมศึกษา จำนวน 9 คน (คิดเป็นร้อยละ 11.2) ตามลำดับ

ตารางที่ 4 จำนวนและค่าร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามอาชีพ

อาชีพ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
เกษตรกรรวม	27	33.7
รับจ้าง	11	13.7
ค้าขาย	15	18.8
พนักงานเอกชน	3	3.7
พนักงานรัฐวิสาหกิจ	6	7.5
รับราชการ	9	11.3
นักเรียน/นักศึกษา	9	11.3
อื่นๆ	-	-
รวม	80	100.0

จากตารางที่ 4 แสดงให้เห็นว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกรรวมจำนวน 27 คน (คิดเป็นร้อยละ 33.7) รองลงมาคือ อาชีพค้าขาย จำนวน 15 คน (คิดเป็นร้อยละ 18.8) และ อาชีพรับจ้าง จำนวน 11 คน (คิดเป็นร้อยละ 13.7)

ตารางที่ 5 จำนวนและค่าร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามรายได้ต่อเดือน

รายได้ต่อเดือน	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ต่ำกว่า 5,000 บาท	35	43.7
5,001-10,000 บาท	25	31.3
10,001-15,000 บาท	14	17.5

รายได้ต่อเดือน	จำนวน (คน)	ร้อยละ
15,001-20,000 บาท	2	2.5
20,001-25,000 บาท	-	-
มากกว่า 25,000 บาท	4	5.0
รวม	80	100.0

จากตารางที่ 5 แสดงให้เห็นว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีรายได้ต่อเดือนต่ำกว่า 5,000 บาท จำนวน 35 คน (คิดเป็นร้อยละ 43.7) รองลงมาคือ 5001-10,000 บาท จำนวน 25 คน (คิดเป็นร้อยละ 31.3) และ 10,001-15,000 บาท จำนวน 14 คน (คิดเป็นร้อยละ 17.5)

2. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลศักยภาพแหล่งท่องเที่ยวของอุทยานปลา

ตารางที่ 6 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความคิดเห็นเกี่ยวกับศักยภาพแหล่งท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ในเขตชุมชนตำบลคงมูลเหล็ก อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบูรณ์

เกณฑ์ในการบ่งชี้ศักยภาพ	$\bar{X}$	S.D	ระดับ
<u>ด้านพื้นที่</u>			
1. มีความเป็นเอกลักษณ์เฉพาะตน	3.90	0.553	มาก
2. มีความผูกพันต่อท้องถิ่น	4.05	0.510	มาก
3. เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่แสดงถึงวิถีชีวิตความเป็นอยู่ของคนในชุมชน	3.65	0.587	มาก
4. เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่เป็นที่รู้จักกันดีเป็นอย่างดี	3.75	0.716	มาก
5. แหล่งท่องเที่ยวมีความเหมาะสมกับทุกฤดูกาล	3.90	0.641	มาก
6. เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่แสดงถึงการอนุรักษ์ไว้ซึ่งภูมิปัญญาท้องถิ่น	3.75	0.550	มาก
7. เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่แสดงให้เห็นถึงการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ	3.85	0.587	มาก
<u>ด้านการจัดการ</u>			
8. มีความสะดวก ปลอดภัยในการเดินทาง และง่ายต่อการเข้าถึง	4.10	0.641	มาก
9. มีสิ่งอำนวยความสะดวกในแหล่งท่องเที่ยวเพียงพอ	3.95	0.686	มาก

เกณฑ์ในการบ่งชี้ศักยภาพ	$\bar{X}$	S.D	ระดับ
เช่น ไฟฟ้า น้ำประปา ห้องน้ำ ถังขยะ ลานจอดรถ			
10. มีความปลอดภัยต่อชีวิตและทรัพย์สิน	3.80	0.523	มาก
11. มีป้ายอธิบายข้อมูลของแหล่งท่องเที่ยว	3.20	0.768	ปานกลาง
12. มีศูนย์บริการข้อมูลแก่นักท่องเที่ยว	2.50	0.607	น้อย
13. มีบริการผู้นำเที่ยวในท้องถิ่นที่เพียงพอ	2.20	0.951	น้อย
14. มีบริการร้านอาหารที่เพียงพอ	2.30	0.571	น้อย
15. มีการจัดให้มีการบริการสินค้าและของที่ระลึกที่เพียงพอ	1.80	0.768	น้อยที่สุด
16. มีการจัดให้มีบริการที่พักค้างแรมที่เพียงพอต่อนักท่องเที่ยว	2.60	1.188	น้อย
<u>ด้านกิจกรรม</u>			
17. แหล่งท่องเที่ยวมีกิจกรรมการท่องเที่ยวที่หลากหลาย	2.60	0.995	น้อย
<u>ด้านการมีส่วนร่วม</u>			
18. องค์กรท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการเข้ามาควบคุมดูแล	3.05	0.999	ปานกลาง
19. มีการจัดตั้งกลุ่ม/องค์กรเพื่อดูแลการท่องเที่ยว	2.60	0.995	น้อย
20. มีกลุ่มอนุรักษ์วัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่น	2.80	1.005	ปานกลาง
รวม	3.22	0.742	ปานกลาง

จากตารางที่ 6 แสดงให้เห็นว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีความคิดเห็นในเรื่องของศักยภาพแหล่งท่องเที่ยวของอุทยานปลาโดยรวม อยู่ในระดับ ปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายประเด็นจะเห็นว่ามีความคิดเห็นว่ายูทยานปลาเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่มีความสะดวก ปลอดภัยในการเดินทาง และง่ายต่อการเข้าถึง ($\bar{X}=4.05$) รองลงมาเป็นด้านความผูกพันต่อท้องถิ่น ($\bar{X}=4.05$) และมีสิ่งอำนวยความสะดวกในแหล่งท่องเที่ยวเพียงพอ เช่น ไฟฟ้า น้ำประปา ห้องน้ำ ถังขยะ ลานจอดรถ ($\bar{X}=3.95$) ตามลำดับ

ข้อเสนอแนะในการจัดการแหล่งท่องเที่ยวของอุทยานปลา

การมีส่วนร่วมในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ในเขตชุมชน

- มีส่วนร่วมในการช่วยกันดูแลความสะอาด
- ช่วยจัดงาน จัดเตรียมอาหารปลา รูปเขียน สำหรับผู้มาเที่ยวชม

- จัดเป็นแหล่งการเรียนรู้ให้กับเด็กปฐมวัย โดยการจัดกิจกรรมเรียนรู้นอกสถานที่
- ประชาสัมพันธ์ให้ผู้อื่นได้ทราบและเข้ามาเยี่ยมชมภายในอุทยานปลา

ปัญหาและอุปสรรคในการจัดการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ในเขตชุมชน

- มีงบประมาณในการบริหารจัดการน้อย
- ยังไม่มีการจัดการท่องเที่ยวอย่างจริงจังอาจยังไม่เป็นที่รู้จักมากพอ
- ยังไม่มีป้ายบอกทาง ป้ายข้อมูล ป้ายชื่อสัตว์ที่เพียงพอ และยังไม่มีการปรับภูมิทัศน์บริเวณรอบๆ
- ประชาชนในชุมชนไม่ค่อยเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการ

ความพึงพอใจ หรือความสนใจที่จะให้แหล่งท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ในท้องถิ่นได้รับการพัฒนาเพื่อเป็นแหล่งท่องเที่ยวต่อไป และสิ่งที่ต้องการให้มีการพัฒนา

- อยากให้มีการพัฒนาที่ดีขึ้นเพื่อเป็นแหล่งท่องเที่ยวต่อไป
- ต้องการพัฒนาวัด และรอบๆ อุทยานปลาให้ดูร่มรื่นสะอาดตาด้วยต้นไม้หรือดอกไม้สีสันสดใส
- ต้องการให้มีการพัฒนาเรื่องป้ายข้อมูลสถานที่ท่องเที่ยว
- มีความพึงพอใจ และต้องการให้องค์กรท้องถิ่นเข้ามาดูแลและหางบประมาณมาพัฒนาให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวของตำบลคงมูลเหล็กต่อไป

3. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลศักยภาพแหล่งท่องเที่ยวของศูนย์สมุนไพรรในโรงเรียน

ตารางที่ 7 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความคิดเห็นเกี่ยวกับศักยภาพแหล่งท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ในเขตชุมชนตำบลคงมูลเหล็ก อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบูรณ์

เกณฑ์ในการบ่งชี้ศักยภาพ	$\bar{X}$	S.D	ระดับ
<u>ด้านพื้นที่</u>			
1. มีความเป็นเอกลักษณ์เฉพาะตน	2.75	0.851	ปานกลาง
2. มีความผูกพันต่อท้องถิ่น	4.05	0.510	มาก
3. เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่แสดงถึงวิถีชีวิตความเป็นอยู่ของคนในชุมชน	2.90	1.021	ปานกลาง
4. เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่เป็นที่รู้จักกันดีเป็นอย่างดี	2.60	0.883	น้อย

เกณฑ์ในการบ่งชี้ศักยภาพ	$\bar{X}$	S.D	ระดับ
5. แหล่งท่องเที่ยวที่มีความเหมาะสมกับทุกฤดูกาล	3.10	0.553	ปานกลาง
6. เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่แสดงถึงการอนุรักษ์ไว้ซึ่งภูมิปัญญาท้องถิ่น	3.20	0.616	ปานกลาง
7. เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่แสดงให้เห็นถึงการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ	3.50	0.761	มาก
<u>ด้านการจัดการ</u>			
8. มีความสะดวก ปลอดภัยในการเดินทาง และง่ายต่อการเข้าถึง	3.45	0.826	มาก
9. มีสิ่งอำนวยความสะดวกในแหล่งท่องเที่ยวเพียงพอ เช่น ไฟฟ้า น้ำประปา ห้องน้ำ ถังขยะ ลานจอดรถ	3.30	0.470	ปานกลาง
10. มีความปลอดภัยต่อชีวิตและทรัพย์สิน	3.45	0.605	มาก
11. มีป้ายอธิบายข้อมูลของแหล่งท่องเที่ยว	2.55	0.686	น้อย
12. มีศูนย์บริการข้อมูลแก่นักท่องเที่ยว	2.65	0.813	ปานกลาง
13. มีบริการผู้นำเที่ยวในท้องถิ่นที่เพียงพอ	2.65	0.671	ปานกลาง
14. มีบริการร้านอาหารที่เพียงพอ	2.20	1.105	น้อย
15. มีการจัดให้มีการบริการสินค้าและของที่ระลึกที่เพียงพอ	2.10	1.119	น้อย
16. มีการจัดให้มีบริการที่พักค้างแรมที่เพียงพอต่อนักท่องเที่ยว	2.10	1.165	น้อย
<u>ด้านกิจกรรม</u>			
17. แหล่งท่องเที่ยวมีกิจกรรมการท่องเที่ยวที่หลากหลาย	2.25	1.209	น้อย
<u>ด้านการมีส่วนร่วม</u>			
18. องค์กรท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการเข้ามาควบคุมดูแล	2.30	1.174	น้อย
19. มีการจัดตั้งกลุ่ม/องค์กรเพื่อดูแลการท่องเที่ยว	2.10	1.021	น้อย
20. มีกลุ่มอนุรักษ์วัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่น	2.20	1.056	น้อย
รวม	2.77	0.855	ปานกลาง

จากตารางที่ 7 แสดงให้เห็นว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีความคิดเห็นในเรื่องของ ศักยภาพแหล่งท่องเที่ยวของศูนย์สมุนไพรรในโรงเรียนโดยรวม อยู่ในระดับ ปานกลาง เมื่อพิจารณา เป็นรายประเด็นจะเห็นว่ามีความคิดเห็นว่าศูนย์สมุนไพรรในโรงเรียนเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่มี ความผูกพันต่อท้องถิ่น ($\bar{X}=4.05$) รองลงมาคือ มีความสะดวก ปลอดภัยในการเดินทาง และง่ายต่อการ เข้าถึง ($\bar{X}=3.45$) และมีความปลอดภัยต่อชีวิตและทรัพย์สิน ($\bar{X}=3.45$) ตามลำดับ

ข้อเสนอแนะในการจัดการแหล่งท่องเที่ยวของศูนย์สมุนไพรรในโรงเรียน

การมีส่วนร่วมในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ในเขตชุมชน

- ประชาสัมพันธ์ แนะนำสถานที่ท่องเที่ยวสถานที่ และมีส่วนร่วมในการรักษาความ สะอาดในสถานที่ท่องเที่ยว
- จัดเป็นแหล่งเรียนรู้ในชุมชนและนำมาบูรณาการในการจัดการเรียนการสอนของ ศูนย์เด็กเล็ก

ปัญหาและอุปสรรคในการจัดการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ในเขตชุมชน

- ผู้ที่มาท่องเที่ยวไม่ปฏิบัติตามข้อตกลงของแหล่งท่องเที่ยว
- ยังขาดข้อมูล ข่าวสาร การประชาสัมพันธ์ยังไม่ชัดเจน ยังไม่ต่อเนื่อง

ความพึงพอใจ หรือความสนใจที่จะให้แหล่งท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ในท้องถิ่นได้รับการพัฒนา เพื่อเป็นแหล่งท่องเที่ยวต่อไป และสิ่งที่ต้องการให้มีการพัฒนา

- ต้องการและอยากให้มีการพัฒนาเรื่องความสะอาด ความปลอดภัยของสถานที่ ท่องเที่ยวให้มากขึ้น
- มีความต้องการที่จะพัฒนาให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวต่อไป และมีผู้นำ มีผู้ดูแลพัฒนา ให้ดีขึ้นจะได้มีแหล่งท่องเที่ยวต่อไป
- ต้องการพัฒนาเกี่ยวกับสรรพคุณของสมุนไพรร ให้เห็นเด่นชัด เป็นรูปธรรม และมี พื้นที่เพาะปลูก มีบริเวณที่เป็นสัดส่วนและมีสมุนไพรรเพียงพอต่อการจำหน่าย
- สมุนไพรรในโรงเรียนควรได้รับการส่งเสริมและพัฒนาให้มีอุปกรณ์การผลิตที่ ทันสมัย และมีคุณภาพเพื่อเป็นแหล่งเรียนรู้ให้ผู้สนใจต่อไป

4. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลศักยภาพแหล่งท่องเที่ยวของวัดราษฎร์บูรณะ

ตารางที่ 8 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความคิดเห็นเกี่ยวกับศักยภาพแหล่งท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ในเขตชุมชนตำบลลงมูลเหล็ก อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบูรณ์

เกณฑ์ในการบ่งชี้ศักยภาพ	$\bar{X}$	S.D	ระดับ
<u>ด้านพื้นที่</u>			
1. มีความเป็นเอกลักษณ์เฉพาะตน	3.85	0.933	มาก
2. มีความผูกพันต่อท้องถิ่น	4.60	0.503	มากที่สุด
3. เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่แสดงถึงวิถีชีวิตความเป็นอยู่ของคนในชุมชน	4.30	0.657	มาก
4. เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่เป็นที่รู้จักกันดีเป็นอย่างดี	4.45	0.686	มากที่สุด
5. แหล่งท่องเที่ยวมีความเหมาะสมกับทุกฤดูกาล	4.15	0.988	มาก
6. เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่แสดงถึงการอนุรักษ์ไว้ซึ่งภูมิปัญญาท้องถิ่น	4.20	0.523	มาก
7. เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่แสดงให้เห็นถึงการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ	4.15	0.813	มาก
<u>ด้านการจัดการ</u>			
8. มีความสะดวก ปลอดภัยในการเดินทาง และง่ายต่อการเข้าถึง	3.85	1.137	มาก
9. มีสิ่งอำนวยความสะดวกในแหล่งท่องเที่ยวเพียงพอ เช่น ไฟฟ้า น้ำประปา ห้องน้ำ ถึงขยะ ลานจอดรถ	4.10	1.021	มาก
10. มีความปลอดภัยต่อชีวิตและทรัพย์สิน	3.80	1.105	มาก
11. มีป้ายอธิบายข้อมูลของแหล่งท่องเที่ยว	3.00	1.124	ปานกลาง
12. มีศูนย์บริการข้อมูลแก่นักท่องเที่ยว	3.00	1.124	ปานกลาง
13. มีบริการผู้นำเที่ยวในท้องถิ่นที่เพียงพอ	3.25	1.372	ปานกลาง
14. มีบริการร้านอาหารที่เพียงพอ	3.25	1.209	ปานกลาง
15. มีการจัดให้มีการบริการสินค้าและของที่ระลึกที่เพียงพอ	3.35	0.988	ปานกลาง
16. มีการจัดให้มีบริการที่พักค้างแรมที่เพียงพอต่อนักท่องเที่ยว	2.90	1.165	ปานกลาง

เกณฑ์ในการบ่งชี้ศักยภาพ	$\bar{X}$	S.D	ระดับ
<u>ด้านกิจกรรม</u>			
17. แหล่งท่องเที่ยวมีกิจกรรมการท่องเที่ยวที่หลากหลาย	3.70	0.801	ปานกลาง
<u>ด้านการมีส่วนร่วม</u>			
18. องค์กรท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการเข้ามาควบคุมดูแล	4.35	0.933	มากที่สุด
19. มีการจัดตั้งกลุ่ม/องค์กรเพื่อดูแลการท่องเที่ยว	3.45	1.395	มาก
20. มีกลุ่มอนุรักษ์วัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่น	3.30	1.342	มาก
รวม	3.75	0.990	มาก

จากตารางที่ 8 แสดงให้เห็นว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีความคิดเห็นในเรื่องของศักยภาพแหล่งท่องเที่ยวของวัดราษฎร์บูรณะโดยรวม อยู่ในระดับ มาก เมื่อพิจารณาเป็นรายประเด็นจะเห็นว่ามีความคิดเห็นว่าวัดราษฎร์บูรณะเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่มีความผูกพันต่อท้องถิ่น ($\bar{X}=4.60$) รองลงมาคือ เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่เป็นที่รู้จักกันดีเป็นอย่างดี ($\bar{X}=4.45$) และเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่แสดงถึงวิถีชีวิตความเป็นอยู่ของคนในชุมชน ($\bar{X}=4.30$) ตามลำดับ

ข้อเสนอแนะในการจัดการแหล่งท่องเที่ยวของวัดราษฎร์บูรณะ

การมีส่วนร่วมในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ในเขตชุมชน

- มีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตำบลสุขภาวะ
- เข้าร่วมกิจกรรมที่วัดทุกครั้งที่มีโอกาส และประชาสัมพันธ์บอกต่อผู้นำตำบลที่

ใกล้เคียงให้มาเที่ยวชม

- แนะนำแหล่งท่องเที่ยวให้กับเพื่อนหรือคนต่างจังหวัด
- จัดเตรียมสถานที่ให้คนมาสักการะ บูชาหลวงพ่อตั่ง

ปัญหาและอุปสรรคในการจัดการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ในเขตชุมชน

- มีผู้รู้เรื่องราวเกี่ยวกับวัดราษฎร์บูรณะน้อยลงที่ทำให้ขาดข้อมูลที่แท้จริง
- ไม่มีป้ายอธิบายข้อมูลเกี่ยวกับสถานที่และไม่มีบุคคลให้คอยซักถาม
- ยังขาดข้อมูลประชาสัมพันธ์ที่ชัดเจน
- การดูแลเรื่องความปลอดภัย ต้องการให้ติดกล้องวงจรปิด
- งบประมาณในการซ่อมแซมไม่เพียงพอ
- บุคลากรที่ดูแลเรื่องความสะอาดน้อย

ความพึงพอใจ หรือความสนใจที่จะให้แหล่งท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ในท้องถิ่นได้รับการพัฒนา
เพื่อเป็นแหล่งท่องเที่ยวต่อไป และสิ่งที่ต้องการให้มีการพัฒนา

- ต้องการให้ได้รับการพัฒนาเรื่องการประชาสัมพันธ์แหล่งท่องเที่ยวต่างๆ ให้มากขึ้น
- ต้องการให้ได้รับการพัฒนา เพื่อให้มีคนรู้จักมากขึ้น เช่น มีการจัดทำป้ายอธิบายข้อมูลของแหล่งท่องเที่ยวต่างๆ และมีทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษเพื่อรองรับชาวต่างชาติด้วย
- อยากให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวต่อไป ต้องการให้ประวัติการสร้างให้นักท่องเที่ยวได้อ่านและรู้ถึงประวัติความเป็นมา และอยากให้มีร้านขายของที่ระลึก
- ต้องการให้มีการจัดการเรื่องขึ้นก
- ต้องการให้มีการบูรณะรอบๆ ที่ประดิษฐานของหลวงพ่อทั้ง
- อยากให้มีการอนุรักษ์ให้ลูกหลานสืบต่อไป

5. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลศักยภาพแหล่งท่องเที่ยวของกลุ่มนักท่องเที่ยวไม่

ตารางที่ 9 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความคิดเห็นเกี่ยวกับศักยภาพแหล่งท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ในเขตชุมชนตำบลคงมูลเหล็ก อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบูรณ์

เกณฑ์ในการบ่งชี้ศักยภาพ	$\bar{X}$	S.D	ระดับ
<u>ด้านพื้นที่</u>			
1. มีความเป็นเอกลักษณ์เฉพาะตน	4.10	0.553	มาก
2. มีความผูกพันต่อท้องถิ่น	4.40	0.681	มาก
3. เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่แสดงถึงวิถีชีวิตความเป็นอยู่ของคนในชุมชน	3.90	0.641	มาก
4. เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่เป็นที่รู้จักกันดีเป็นอย่างดี	4.10	0.718	มาก
5. แหล่งท่องเที่ยวมีความเหมาะสมกับทุกฤดูกาล	4.00	0.725	มาก
6. เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่แสดงถึงการอนุรักษ์ไว้ซึ่งภูมิปัญญาท้องถิ่น	4.35	0.813	มาก
7. เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่แสดงให้เห็นถึงการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ	4.00	0.795	มาก
<u>ด้านการจัดการ</u>			
8. มีความสะดวก ปลอดภัยในการเดินทาง และง่ายต่อ	3.90	0.718	มาก

เกณฑ์ในการบ่งชี้ศักยภาพ	$\bar{X}$	S.D	ระดับ
การเข้าถึง			
9. มีสิ่งอำนวยความสะดวกในแหล่งท่องเที่ยวเพียงพอ เช่น ไฟฟ้า น้ำประปา ห้องน้ำ ถังขยะ ลานจอดรถ	3.25	0.786	ปานกลาง
10. มีความปลอดภัยต่อชีวิตและทรัพย์สิน	4.00	0.562	มาก
11. มีป้ายอธิบายข้อมูลของแหล่งท่องเที่ยว	3.35	0.875	ปานกลาง
12. มีศูนย์บริการข้อมูลแก่นักท่องเที่ยว	3.05	0.999	ปานกลาง
13. มีบริการผู้นำเที่ยวในท้องถิ่นที่เพียงพอ	3.10	0.912	ปานกลาง
14. มีบริการร้านอาหารที่เพียงพอ	2.75	0.910	ปานกลาง
15. มีการจัดให้มีการบริการสินค้าและของที่ระลึกที่เพียงพอ	3.10	1.021	ปานกลาง
16. มีการจัดให้มีการบริการที่พักค้างแรมที่เพียงพอต่อนักท่องเที่ยว	3.30	1.031	ปานกลาง
<u>ด้านกิจกรรม</u>			
17. แหล่งท่องเที่ยวมีกิจกรรมการท่องเที่ยวที่หลากหลาย	3.30	0.865	ปานกลาง
<u>ด้านการมีส่วนร่วม</u>			
18. องค์กรท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการเข้ามาควบคุมดูแล	3.80	0.894	มาก
19. มีการจัดตั้งกลุ่ม/องค์กรเพื่อดูแลการท่องเที่ยว	3.75	1.020	มาก
20. มีกลุ่มอนุรักษ์วัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่น	4.10	0.912	มาก
รวม	3.68	0.821	มาก

จากตารางที่ 9 แสดงให้เห็นว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีความคิดเห็นในเรื่องของศักยภาพแหล่งท่องเที่ยวของวัดราษฎร์บูรณะโดยรวม อยู่ในระดับ มาก เมื่อพิจารณาเป็นรายประเด็นจะเห็นว่ามีความคิดเห็นว่าวัดราษฎร์บูรณะเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่มีความผูกพันต่อท้องถิ่น ($\bar{X}=4.40$) รองลงมาคือ เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่แสดงถึงการอนุรักษ์ไว้ซึ่งภูมิปัญญาท้องถิ่น ($\bar{X}=4.35$) และมีส่วนร่วมของกลุ่มอนุรักษ์วัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่น ($\bar{X}=4.10$) ตามลำดับ

ข้อเสนอแนะในการจัดการแหล่งท่องเที่ยวของกลุ่มหัตถกรรมงานไม้

การมีส่วนร่วมในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ในเขตชุมชน

- ต้อนรับ และให้ข้อมูลความรู้เกี่ยวกับงานไม้แก่นักท่องเที่ยว
- ช่วยดูแลความปลอดภัยให้นักท่องเที่ยว
- จัดกิจกรรมแหล่งเรียนรู้นอกสถานที่ให้นักเรียนในชุมชน
- ส่งเสริมและแนะนำแหล่งท่องเที่ยวให้ผู้มาเยือนได้รู้จัก

ปัญหาและอุปสรรคในการจัดการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ในเขตชุมชน

- การสนับสนุน การพัฒนา การโฆษณา ยังมีน้อย
- ยานพาหนะไม่พร้อม
- ขาดการพัฒนาบุคลากรด้านการท่องเที่ยว
- คนในพื้นที่ไม่ค่อยมีส่วนร่วม
- การอำนวยความสะดวกสำหรับนักท่องเที่ยว เช่น ห้องน้ำ ที่จอดรถ ป้ายบอกทาง

ไม่เพียงพอ

ความพึงพอใจ หรือความสนใจที่จะให้แหล่งท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ในท้องถิ่นได้รับการพัฒนา เพื่อเป็นแหล่งท่องเที่ยวต่อไป และสิ่งที่ต้องการให้มีการพัฒนา

- ต้องการให้มีการพัฒนาเพิ่มขึ้น และช่วยเหลือสนับสนุนเกี่ยวกับการท่องเที่ยวของกลุ่มหัตถกรรมงานไม้เพื่อทำให้คนรู้จักมากขึ้น
- ต้องการให้มีการอบรมภาษาอังกฤษแก่คนที่เกี่ยวข้องกับแหล่งท่องเที่ยวในชุมชน
- ควรมีการจัดอบรมบุคลากรให้ความรู้เรื่องการอนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยวอย่างถูกวิธี
- ควรมีป้ายที่เป็นภาษาไทยและภาษาอังกฤษเพื่อชี้แนะแก่นักท่องเที่ยว
- เป็นแหล่งท่องเที่ยวได้แต่ต้องปรับสภาพแวดล้อมใหม่ จัดให้เป็นสัดส่วนเพราะยังไม่เรียบร้อย ควรจัดให้มีมุมผลงานที่ทำเสร็จ และมุมที่กำลังทำงานอยู่
- ต้องการให้มีการพัฒนาในเรื่องสถานที่อำนวยความสะดวก จัดทำป้าย ผลงาน และข้อมูลต่างๆ และการประชาสัมพันธ์
- ต้องการให้มี และสิ่งที่ต้องการให้พัฒนาคือ จัดสถานที่ให้เรียบร้อย และทำป้ายบอกชิ้นงานต่างๆ และจัดทำสถานที่เก็บชิ้นงานให้เป็นที่เรียบร้อย สะดวกต่อการศึกษาแหล่งเรียนรู้

ส่วนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลของกลุ่มตัวอย่างที่มีความคิดเห็นเกี่ยวกับเกี่ยวกับศักยภาพในการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารด้านการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ของประชาชนในเขตชุมชนตำบลคงมูลเหล็ก อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบูรณ์

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลของกลุ่มตัวอย่างที่มีความคิดเห็นเกี่ยวกับเกี่ยวกับความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารด้านการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ของประชาชนในเขตชุมชนตำบลคงมูลเหล็ก อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบูรณ์จำนวน 60 คน ผู้วิจัยได้นำข้อมูลมาแจกแจงความถี่ (Frequency) หาค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ปรากฏผลวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลของกลุ่มตัวอย่างที่มีความคิดเห็นเกี่ยวกับเกี่ยวกับความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารด้านการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ของประชาชนในเขตชุมชนตำบลคงมูลเหล็ก อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบูรณ์

ตารางที่ 10 จำนวนและค่าร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามเพศ

เพศ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ชาย	26	43.3
หญิง	34	56.7
รวม	60	100.0

จากตารางที่ 10 แสดงให้เห็นว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 34 คน (คิดเป็นร้อยละ 56.7) และเพศชาย จำนวน 26 คน (คิดเป็นร้อยละ 43.3)

ตารางที่ 11 จำนวนและค่าร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามอายุ

อายุ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
15-25 ปี	-	
26-30 ปี	6	10.0
31-35 ปี	9	15.0
36-40 ปี	6	10.0
41-45 ปี	11	18.3
46-50 ปี	9	15.0

อายุ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
51-55 ปี	12	20.0
56 ปี ขึ้นไป	7	11.7
รวม	60	100.0

จากตารางที่ 11 แสดงให้เห็นว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่อายุ 51-55 ปี จำนวน 12 คน (คิดเป็นร้อยละ 20.0) รองลงมาคือ อายุ 41-45 ปี จำนวน 11 คน (คิดเป็นร้อยละ 18.3) อายุ 31-35 ปี จำนวน 9 คน (คิดเป็นร้อยละ 15.0) และ 46-50 ปี จำนวน 9 ปี (คิดเป็นร้อยละ 15.0) ตามลำดับ

ตารางที่ 12 จำนวนและค่าร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามการศึกษา

การศึกษา	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ประถมศึกษา	18	30.0
มัธยมศึกษา	12	20.0
ปวช-ปวส	-	-
ปริญญาตรี	26	43.3
สูงกว่าปริญญาตรี	4	6.7
รวม	60	100.0

จากตารางที่ 12 แสดงให้เห็นว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่จบการศึกษาระดับปริญญาตรี จำนวน 26 คน (คิดเป็นร้อยละ 43.3) รองลงมาคือ ระดับประถมศึกษา จำนวน 18 คน (คิดเป็นร้อยละ 30.0) และระดับมัธยมศึกษา จำนวน 12 คน (คิดเป็นร้อยละ 20.0) ตามลำดับ

ตารางที่ 13 จำนวนและค่าร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามอาชีพ

อาชีพ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
เกษตรกร	16	26.7
รับจ้าง	10	16.7
ค้าขาย	-	-
พนักงานเอกชน	2	3.3
พนักงานรัฐวิสาหกิจ	-	-
รับราชการ	20	33.3

อาชีพ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
นักเรียน/นักศึกษา	12	20.0
อื่นๆ	-	-
รวม	60	100.0

จากตารางที่ 13 แสดงให้เห็นว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่รับราชการ จำนวน 20 คน (คิดเป็นร้อยละ 33.3) รองลงมาคือ อาชีพเกษตรกรรวม จำนวน 16 คน (คิดเป็นร้อยละ 26.7) และเป็นนักเรียน/นักศึกษา จำนวน 12 คน (คิดเป็นร้อยละ 20.0)

ตารางที่ 14 จำนวนและค่าร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามรายได้ต่อเดือน

รายได้ต่อเดือน	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ต่ำกว่า 5,000 บาท	27	45.0
5,001-10,000 บาท	13	21.7
10,001-15,000 บาท	11	18.3
15,001-20,000 บาท	5	8.3
20,001-25,000 บาท	-	-
มากกว่า 25,000 บาท	4	6.7
รวม	60	100.0

จากตารางที่ 14 แสดงให้เห็นว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีรายได้ต่ำกว่า 5,000 บาท จำนวน 27 คน (คิดเป็นร้อยละ 45.0) รองลงมาคือ 5,001-10,000 บาท จำนวน 13 คน (คิดเป็นร้อยละ 21.7) และ 10,000-15,000 บาท จำนวน 11 คน (คิดเป็นร้อยละ 18.3)

ตารางที่ 15 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความคิดเห็นเกี่ยวกับศักยภาพในการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารด้านการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ของประชาชนในเขตชุมชนตำบลงมดเหล็ก อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบูรณ์

ประเด็นคำถาม	$\bar{X}$	S.D	ระดับ
1. ท่านสามารถฟังนักท่องเที่ยวต่างชาติเข้าใจและพูดได้ตอบเพื่อให้ข้อมูลเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ได้	1.86	0.907	น้อย
2. ท่านสามารถพูดสื่อสารเพื่อให้ข้อมูลด้านการ	1.63	0.712	น้อยที่สุด

ประเด็นคำถาม	$\bar{X}$	S.D	ระดับ
3. ท่านสามารถเขียนข้อมูลภาษาอังกฤษเพื่อประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ในชุมชนได้	1.63	0.758	น้อยที่สุด
4. ท่านสามารถใช้ภาษาอังกฤษในการเป็นผู้นำเที่ยวในชุมชนได้	1.78	0.865	น้อยที่สุด
5. ท่านสามารถใช้ภาษาอังกฤษในการให้ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับการท่องเที่ยวในชุมชนได้	1.80	0.879	น้อยที่สุด
รวม	1.74	0.824	น้อยที่สุด

จากตารางที่ 15 แสดงให้เห็นว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีความคิดเห็นในเรื่องของศักยภาพในการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารด้านการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ของประชาชนในเขตชุมชนตำบลคงมูลเหล็ก อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบูรณ์โดยรวม อยู่ในระดับ น้อยที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายประเด็นจะเห็นว่าประชาชนในท้องถิ่นสามารถฟังนักท่องเที่ยวดังชาติเข้าใจและพูดโต้ตอบเพื่อให้ข้อมูลเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ได้ อยู่ในระดับน้อย ($\bar{X}=1.86$) รองลงมาคือสามารถใช้ภาษาอังกฤษในการให้ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับการท่องเที่ยวในชุมชนได้ อยู่ในระดับน้อยที่สุด ($\bar{X}=1.80$) รวมทั้งสามารถใช้ภาษาอังกฤษในการเป็นผู้นำเที่ยวในชุมชน ($\bar{X}=1.73$) พูดสื่อสารเพื่อให้ข้อมูลด้านการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์แก่ชาวต่างชาติ ($\bar{X}=1.63$) และการเขียนข้อมูลภาษาอังกฤษเพื่อประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ในชุมชน ($\bar{X}=1.63$)

ตารางที่ 16 ความต้องการให้มีการจัดอบรมเพื่อพัฒนาทักษะการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารด้านการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์

ความต้องการให้มีการจัดอบรมเพื่อพัฒนาทักษะการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารด้านการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ต้องการ	60	100.0
ไม่ต้องการ	-	-
รวม	60	100.0

จากตารางที่ 16 แสดงให้เห็นว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีความต้องการให้มีการจัดอบรมเพื่อพัฒนาทักษะการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารด้านการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ จำนวน 60 คน (คิดเป็นร้อยละ 100)

ตารางที่ 17 ทักษะที่ต้องการให้มีการจัดอบรมเพื่อพัฒนาทักษะการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารด้านการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์

ทักษะที่ต้องการให้มีการจัดอบรมเพื่อพัฒนาทักษะการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารด้านการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ทักษะการฟัง	23	38.3
ทักษะการพูด	60	100
ทักษะการอ่าน	13	21.7
ทักษะการเขียน	12	20.0

จากตารางที่ 17 แสดงให้เห็นว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ต้องการให้มีการจัดอบรมเพื่อพัฒนาทักษะการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารด้านการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ด้านทักษะการพูด จำนวน 60 คน (คิดเป็นร้อยละ 100) รองลงมาคือทักษะการฟัง จำนวน 23 คน (คิดเป็นร้อยละ 38.3) ทักษะการอ่าน จำนวน 13 คน (คิดเป็นร้อยละ 21.7) และทักษะการเขียน จำนวน 12 คน (คิดเป็นร้อยละ 20.0)

ข้อเสนอแนะ/ข้อคิดเห็นอื่นๆ

- อยากให้มีการจัดอบรมภาษาอังกฤษในการพูดโต้ตอบกับชาวต่างชาติ
- ต้องการให้มีโครงการฝึกอบรมและกิจกรรมร่วมกันหลายๆ ครั้ง และมีวิทยากรมาให้ความรู้ด้านภาษาอังกฤษมากๆ ถ้าเป็นไปได้ต้องการให้มีโรงเรียนสอนภาษาในท้องถิ่น
- ให้มีการจัดอบรมการพัฒนาทักษะภาษาอังกฤษทางการฟัง การพูด การอ่าน การเขียน อย่างน้อยปีละ 1-2 ครั้ง
- ควรมีการสอนตั้งแต่พื้นฐานเพื่อความเข้าใจ
- อยากให้จัดอบรมบ่อยๆ จะได้พูดคล่องๆ และฟังการสนทนาได้ (ถ้าจัดให้เด็กๆ และประชาชนจะได้มีโอกาสเรียนรู้และใช้ภาษาอังกฤษที่เรียนมา)
- ต้องมีการลงมือปฏิบัติจริงและต่อเนื่องถึงจะได้ นำภาษาไปใช้ได้ถูกต้อง
- อยากให้มีการอบรมเกี่ยวกับการสนทนาในชีวิตประจำวัน การพูด การออกเสียงให้ถูกต้อง

- อยากให้จัดอบรมตั้งแต่พื้นฐานเพราะพื้นฐานไม่แน่นเลยยังไม่สามารถนำมาใช้ใน
ชีวิตประจำวันได้

- ต้องการมีทักษะการพูดสนทนาให้เข้าใจทั้งผู้ฟังและผู้พูดให้เข้าใจ

- ต้องการให้ผู้นำท้องถิ่นมีการอบรมเยาวชนหรือบุคคลทั่วไป หรือผู้ที่ต้องการเข้าใจ
ภาษาอังกฤษ ได้มีกิจกรรมร่วมกันหรือได้เรียนพื้นฐานการใช้ภาษาอังกฤษต่อไป

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การศึกษาครั้งนี้เป็นการศึกษาแหล่งท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์เพื่อพัฒนาสู่การเป็นประชาคมอาเซียน: กรณีศึกษาในเขตชุมชนตำบลคงมูลเหล็ก อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบูรณ์ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ในเขตตำบลคงมูลเหล็ก อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบูรณ์ และวิเคราะห์ศักยภาพในการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารด้านท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ของประชาชนในเขตตำบลคงมูลเหล็ก อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบูรณ์ เพื่อเตรียมความพร้อมสู่การเป็นประชาคมอาเซียน

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) เกี่ยวกับการสอบถามศักยภาพแหล่งท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ในเขตชุมชนตำบลคงมูลเหล็ก อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบูรณ์ และศักยภาพในการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารด้านท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ของประชาชนในเขตตำบลคงมูลเหล็ก อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบูรณ์ โดยศึกษาแหล่งท่องเที่ยวในเขตตำบลคงมูลเหล็ก จำนวน 4 แห่ง ได้แก่ อุทยานปลา ศูนย์สมุนไพรในโรงเรียน วัดราษฎร์บูรณะ และกลุ่มหัตถกรรมงานไม้ ซึ่งกลุ่มตัวอย่างเป็นประชาชนในท้องถิ่นที่อาศัยอยู่บริเวณใกล้เคียงแหล่งท่องเที่ยว รวมทั้งสิ้นจำนวน 140 คน ทำการเลือกมาด้วยวิธีสุ่มแบบบังเอิญ (Accidental Random Sampling) เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้เป็นแบบสอบถามที่นักวิจัยสร้างขึ้นเพื่อสอบถามเกี่ยวกับศักยภาพแหล่งท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ในเขตชุมชนตำบลคงมูลเหล็ก อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบูรณ์ มีเนื้อหาครอบคลุมองค์ประกอบของการประเมินศักยภาพแหล่งท่องเที่ยว 4 ด้าน ได้แก่ ด้านพื้นที่ ด้านการจัดการ ด้านกิจกรรม และด้านการมีส่วนร่วม ผลที่ได้จากแบบสอบถามนำมาวิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้น โดยการหาค่าจำนวนร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ส่วนแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเพื่อวิเคราะห์ศักยภาพในการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารด้านท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ของประชาชนในเขตตำบลคงมูลเหล็ก อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบูรณ์ มีเนื้อหาครอบคลุมการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร โดยเน้นการสอบถามความสามารถในทักษะการพูด การฟัง การอ่าน การเขียน ผลที่ได้จากแบบสอบถามนำมาวิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้น โดยการหาค่าจำนวนร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

5.1 สรุปผลการวิจัย

1. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลของกลุ่มตัวอย่างที่มีความคิดเห็นเกี่ยวกับศักยภาพแหล่งท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ในเขตตำบลคงมูลเหล็ก อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบูรณ์

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับศักยภาพแหล่งท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ในเขตตำบลคงมูลเหล็ก อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบูรณ์

จากการศึกษากลุ่มตัวอย่างประชาชนในเขตตำบลคงมูลเหล็ก อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบูรณ์ จำนวน 80 คน ส่วนใหญ่เป็นเพศชาย จำนวน 43 (คิดเป็นร้อยละ 53.7) มีช่วงอายุ 56 ปีขึ้นไป จำนวน 18 คน (คิดเป็นร้อยละ 22.5) จบการศึกษาระดับประถมศึกษา จำนวน 33 คน (คิดเป็นร้อยละ 41.2) ประกอบอาชีพเกษตรกรรม จำนวน 27 คน (คิดเป็นร้อยละ 33.7) รายได้ต่อเดือนต่ำกว่า 5,000 บาท จำนวน 35 คน (คิดเป็นร้อยละ 43.7)

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับศักยภาพแหล่งท่องเที่ยวของอุทยานปลา

ประชาชนในท้องถิ่นส่วนใหญ่มีความคิดเห็นในเรื่องของศักยภาพแหล่งท่องเที่ยวของอุทยานปลาโดยรวม อยู่ในระดับ ปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายประเด็นจะเห็นว่ามีความคิดเห็นว่ายูทยานปลาเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่มีความสะดวก ปลอดภัยในการเดินทาง และง่ายต่อการเข้าถึง ($\bar{X}=4.05$) รองลงมาเป็นด้านความผูกพันต่อท้องถิ่น ($\bar{X}=4.05$) และมีสิ่งอำนวยความสะดวกในแหล่งท่องเที่ยวเพียงพอ เช่น ไฟฟ้า น้ำประปา ห้องน้ำ ถังขยะ ลานจอดรถ ($\bar{X}=3.95$) ตามลำดับ

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับศักยภาพแหล่งท่องเที่ยวของศูนย์สมุนไพรในโรงเรียน

ประชาชนในท้องถิ่นส่วนใหญ่มีความคิดเห็นในเรื่องของศักยภาพแหล่งท่องเที่ยวของศูนย์สมุนไพรในโรงเรียนโดยรวม อยู่ในระดับ ปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายประเด็นจะเห็นว่ามีความคิดเห็นว่ายูทยานปลาเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่มีมีความผูกพันต่อท้องถิ่น ($\bar{X}=4.05$) รองลงมาคือ มีความสะดวก ปลอดภัยในการเดินทาง และง่ายต่อการเข้าถึง ($\bar{X}=3.45$) และมีความปลอดภัยต่อชีวิตและทรัพย์สิน ($\bar{X}=3.45$) ตามลำดับ

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับศักยภาพแหล่งท่องเที่ยวของวัดราษฎร์บูรณะ

ประชาชนในท้องถิ่นส่วนใหญ่มีความคิดเห็นในเรื่องของศักยภาพแหล่งท่องเที่ยวของวัดราษฎร์บูรณะโดยรวม อยู่ในระดับ มาก เมื่อพิจารณาเป็นรายประเด็นจะเห็นว่ามีความคิดเห็นว่ายูทยานปลาเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่มีมีความผูกพันต่อท้องถิ่น ($\bar{X}=4.60$) รองลงมาคือ เป็น

แหล่งท่องเที่ยวที่เป็นที่รู้จักกันดีเป็นอย่างดี ($\bar{X}=4.45$) และเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่แสดงถึงวิถีชีวิตความเป็นอยู่ของคนในชุมชน ($\bar{X}=4.30$) ตามลำดับ

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับศักยภาพแหล่งท่องเที่ยวของกลุ่มหัตถกรรมงานไม้

ประชาชนในท้องถิ่นส่วนใหญ่มีความคิดเห็นในเรื่องของศักยภาพแหล่งท่องเที่ยวของวัดราษฎร์บูรณะโดยรวม อยู่ในระดับ มาก เมื่อพิจารณาเป็นรายประเด็นจะเห็นว่ามีความคิดเห็นว่าวัดราษฎร์บูรณะเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่มีความผูกพันต่อท้องถิ่น ($\bar{X}=4.40$) รองลงมาคือ เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่แสดงถึงการอนุรักษ์ไว้ซึ่งภูมิปัญญาท้องถิ่น ($\bar{X}=4.35$) และมีส่วนร่วมของกลุ่มอนุรักษ์วัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่น ($\bar{X}=4.10$) ตามลำดับ

2. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลของกลุ่มตัวอย่างที่มีความคิดเห็นเกี่ยวกับศักยภาพในการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารด้านการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ของประชาชนในเขตชุมชนตำบลดงมูลเหล็ก อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบูรณ์

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างที่มีความคิดเห็นเกี่ยวกับศักยภาพในการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารด้านการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ของประชาชนในเขตชุมชนตำบลดงมูลเหล็ก อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบูรณ์

จากการศึกษากลุ่มตัวอย่างประชาชนในเขตตำบลดงมูลเหล็ก อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบูรณ์ จำนวน 60 คน ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 34 คน (คิดเป็นร้อยละ 56.7) มีช่วงอายุ 51-55 ปี จำนวน 12 คน (คิดเป็นร้อยละ 20.0) จบการศึกษาระดับปริญญาตรี จำนวน 26 คน (คิดเป็นร้อยละ 43.3) ประกอบอาชีพรับราชการ จำนวน 20 คน (คิดเป็นร้อยละ 33.3) รายได้ต่ำกว่า 5,000 บาท จำนวน 27 คน (คิดเป็นร้อยละ 45.0)

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับศักยภาพในการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารด้านการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ของประชาชนในเขตชุมชนตำบลดงมูลเหล็ก อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบูรณ์

ประชาชนในท้องถิ่นส่วนใหญ่มีความคิดเห็นในเรื่องของศักยภาพในการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารด้านการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ของประชาชนในเขตชุมชนตำบลดงมูลเหล็ก อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบูรณ์โดยรวม อยู่ในระดับ น้อยที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายประเด็นจะเห็นว่าประชาชนในท้องถิ่นสามารถฟังนักท่องเที่ยวดังชาติเข้าใจและพูดได้ตอบเพื่อให้ข้อมูลเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ได้ อยู่ในระดับน้อย ($\bar{X}=1.86$) รองลงมาคือ สามารถใช้ภาษาอังกฤษในการให้ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับการท่องเที่ยวในชุมชนได้ อยู่ในระดับน้อยที่สุด

($\bar{X}=1.80$) รวมทั้งสามารถใช้ภาษาอังกฤษในการเป็นผู้นำเที่ยวในชุมชน ($\bar{X}=1.73$) พุดสื่อสารเพื่อให้ข้อมูลด้านการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์แก่ชาวต่างชาติ ($\bar{X}=1.63$) และการเขียนข้อมูลภาษาอังกฤษเพื่อประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ในชุมชน ($\bar{X}=1.63$)

5.2 การอภิปรายผลการวิจัย

การศึกษาแหล่งท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์เพื่อพัฒนาสู่การเป็นประชาคมอาเซียน: กรณีศึกษาในเขตชุมชนตำบลคงมูลเหล็ก อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบูรณ์ ผู้วิจัยได้ดำเนินการสอบถามความคิดเห็นของประชาชนในเขตตำบลคงมูลเหล็ก อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบูรณ์ ใน 2 ประเด็น ดังนี้

1. สอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับศักยภาพแหล่งท่องเที่ยวในเขตตำบลคงมูลเหล็ก อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบูรณ์ จำนวน 4 แห่ง ได้แก่ อุทยานปลา ศูนย์สมุนไพรในโรงเรียน วัดราษฎร์บูรณะ (วัดหลวงพ่อทั้ง) และกลุ่มหัตถกรรมงานไม้

2. สอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับศักยภาพการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารด้านการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ของประชาชนในเขตตำบลคงมูลเหล็ก อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบูรณ์

จากการวิเคราะห์และสรุปผลการวิจัยใน 2 ประเด็นข้างต้น สามารถอภิปรายประเด็นสำคัญได้ดังนี้

ผู้วิจัยดำเนินการสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับศักยภาพแหล่งท่องเที่ยวของประชาชนในเขตตำบลคงมูลเหล็กแหล่งท่องเที่ยวทั้ง 4 แห่ง ได้แก่ อุทยานปลา ศูนย์สมุนไพรในโรงเรียน วัดราษฎร์บูรณะ (วัดหลวงพ่อทั้ง) และกลุ่มหัตถกรรมงานไม้ และสอบถามเกี่ยวกับศักยภาพการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารด้านการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ของประชาชนในเขตตำบลคงมูลเหล็ก อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบูรณ์ พบว่าศักยภาพแหล่งท่องเที่ยวของอุทยานปลาและศูนย์สมุนไพรในโรงเรียน อยู่ในระดับ ปานกลาง ส่วนวัดราษฎร์บูรณะ (วัดหลวงพ่อทั้ง) และกลุ่มหัตถกรรมงานไม้ มีศักยภาพอยู่ในระดับ มาก และมีข้อเสนอแนะให้มีการพัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยวต่อไป โดยให้ประชาชนและหน่วยงานทุกภาคส่วนเข้ามามีส่วนร่วมมากยิ่งขึ้น ตลอดจนมีการจัดทำป้ายบอกทาง และจัดให้มีการประชาสัมพันธ์สถานที่ท่องเที่ยวอย่างจริงจัง ซึ่งสอดคล้องกับ อารยา อินคชสาร (2554) ที่ได้ศึกษาศักยภาพของตลาดน้ำวัดกลางคูเวียงในการเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ผลการศึกษาพบว่า ตลาดน้ำวัดกลางคูเวียงมีศักยภาพในการเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}=2.75$) โดยด้านที่ควรปรับปรุงอย่างเร่งด่วนคือ ด้านการบริการท่องเที่ยว ($\bar{X}=2.50$) ด้านการมีส่วนร่วมของชุมชนท้องถิ่น ($\bar{X}=2.52$) และด้านความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของนักท่องเที่ยว ($\bar{X}=2.58$) สำหรับข้อเสนอแนะในการพัฒนาตลาดน้ำกลางคูเวียงให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ได้แก่ การเพิ่มจำนวนร้านค้าและร้านอาหาร จัดให้มีเจ้าหน้าที่

และมักเทศก์ท้องถิ่นในการให้ความรู้แก่นักท่องเที่ยว การประชาสัมพันธ์แหล่งท่องเที่ยวผ่านสื่อต่างๆ การเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมการดำเนินการด้านการท่องเที่ยว และเพิ่มระบบรักษาความปลอดภัยให้แก่นักท่องเที่ยว เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวตลาดน้ำกลางคูเวียงให้เกิดความยั่งยืน นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับ วินัย สุคันธวัฒน์ (2555) ที่ได้ศึกษาศึกษาภาพแหล่งท่องเที่ยวทางน้ำ เทศบาลนครพิษณุโลก ประกอบด้วยด้านแรงจูงใจหลัก ด้านปัจจัยประกอบ ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก ด้านโครงสร้างพื้นฐานและการโทรคมนาคม พบว่า ด้านแรงจูงใจหลักของแหล่งท่องเที่ยวมีข้อค้นพบดังนี้ ต้องมีการบริหารจัดการสองฝั่งแม่น้ำให้ดูดีสะอาดร่มรื่นสวยงาม โดยให้ชุมชนมีส่วนร่วมคิดร่วมทำมีความรู้สึกว่าเป็นเจ้าของ เพื่อให้เกิดรายได้จากการท่องเที่ยว ต้องเอาแหล่งประวัติศาสตร์มาเชื่อมโยงกับวิถีชีวิตให้ย้อนยุคสร้างแรงจูงใจวิถีชีวิตเดิมๆ วิถีชีวิตสมัยก่อนใช้เรือเป็นหลักในการเดินทางทางน้ำมีการค้าขายอยู่ตลอด ประวัติศาสตร์และศาสนาของพิษณุโลกอยู่ริมน้ำทั้งหมด พิษณุโลกเป็นถิ่นกำเนิดพระนเรศวรต้องมีกิจกรรมแบบใหม่ๆ มีกิจกรรมทางวัฒนธรรม เป็นสถานที่เรียนรู้ประวัติศาสตร์ ด้านปัจจัยประกอบของแหล่งท่องเที่ยวมีข้อค้นพบดังนี้ ประชาชนในชุมชนต้องมีส่วนร่วมดูแลสิ่งแวดล้อม เทศบาลต้องสร้างระบบบำบัดน้ำเสียก่อนทิ้งลงสู่แม่น้ำ ลุ่มแม่น้ำมีอากาศสดชื่นมีลมอยู่ตลอดในแม่น้ำ หน้าหนาวไออุ่นจากน้ำจะลอยขึ้นมาเวลาหน้าร้อนในลำน้ำจะมีระบบถ่ายเทของอากาศให้รู้สึกเย็นสบาย พิษณุโลกเป็นจุดศูนย์กลางของอินโดจีน มีวิถีชีวิตกับลุ่มแม่น้ำมายาวนานหลายร้อยปี ต้องหาจุดถ่ายภาพสำหรับนักท่องเที่ยวที่สวยงาม โดยทำการท่องเที่ยวทางน้ำเหมือนการดูหนังเรื่องหนึ่ง ซึ่งการท่องเที่ยวเป็นวิธีการที่ดีที่สุดที่จะนำรายได้มาสู่ชุมชน พิษณุโลกโชคดีที่ไม่เกิดภัยธรรมชาติร้ายแรง ต้องตั้งเป้าหมายให้จังหวัดพิษณุโลกเป็นแหล่งท่องเที่ยวแบบมีทางเลือก ด้านสิ่งอำนวยความสะดวกของแหล่งท่องเที่ยวมีข้อค้นพบดังนี้ ต้องทำให้เป็นธรรมชาติกลมกลืนกับสมัยใหม่มีความทันสมัย มีทางเลือกในการพักผ่อนได้หลายรูปแบบ ทำเป็นโรงแรมชาวบ้าน ให้นักท่องเที่ยวมาเที่ยวอย่างมีความสุข ควรนำอาหารที่เป็นเอกลักษณ์พื้นบ้านของพิษณุโลกมานำเสนอให้เป็นจุดสนใจ อาหารควรนำมารวมจุดเดียว เพื่ออำนวยความสะดวกให้แก่นักท่องเที่ยว ต้องมีแหล่งดึงดูดในการท่องเที่ยวเพราะธรรมชาติของมนุษย์เมื่อไปเที่ยวต้องการความสนุกสนาน ดังนั้น การนำเสนอกิจกรรมต่างๆ ต้องดูความต้องการของนักท่องเที่ยวเป็นหลัก มีจุดขายของที่ระลึกโดยเอาสินค้าชุมชนที่เป็นวิถีชีวิตดั้งเดิม โดยเพิ่มฝีมือในการผลิตเพื่อเพิ่มมูลค่าของสินค้าแต่ต้องไม่ทิ้งอัตลักษณ์ดั้งเดิมของชุมชน

ส่วนการศึกษาศึกษาภาพการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารด้านการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ของประชาชนในเขตตำบลคงมูลเหล็ก อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบูรณ์ พบว่าประชาชนส่วนใหญ่มีศักยภาพในการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารด้านการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ อยู่ในระดับน้อย

ที่สุด และมีข้อเสนอแนะว่าต้องการให้มีการจัดอบรมภาษาอังกฤษให้แก่ประชาชนในตำบลใน
ทักษะการพูดมากที่สุด

5.3 ข้อเสนอแนะ

จากการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะในด้านการนำผลการวิจัยไปใช้และข้อเสนอแนะ
ในการทำวิจัยต่อไป ดังนี้

5.4 ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. ควรนำผลการวิจัยไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างอื่นๆ และศึกษาผลการใช้ต่อไป
2. ควรมีการขยายผลการวิจัยสู่การใช้ประโยชน์แก่ชุมชน เพื่อให้เกิดการพัฒนาที่ยั่งยืน

5.5 ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการพัฒนาทักษะการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารด้านการ
ท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์
2. ควรศึกษาวิจัย หรือดำเนินการสำรวจศักยภาพแหล่งท่องเที่ยวจากกลุ่มนักท่องเที่ยวที่เข้ามา
ท่องเที่ยวในเขตตำบลคงมูลเหล็ก เพื่อให้ได้ข้อมูลในการจัดทำแผนพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวของตำบล
คงมูลเหล็กต่อไป

บรรณานุกรม

กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา. 2552. **โครงการศึกษาเพื่อประเมินผลกระทบการเปลี่ยนแปลงภูมิอากาศในอนาคตต่อคลัสเตอร์การท่องเที่ยวของไทย**. รายงานวิจัยกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา.

การท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์. <https://th.wikipedia.org/wiki/>. สืบค้นเมื่อวันที่ 15 พฤศจิกายน 2558. กรมวิชาการ, กระทรวงศึกษาธิการ. 2545. **หลักสูตรขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2545**.

กรุงเทพมหานคร: องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์ (ร.ส.พ.), 2545.

จารุจน์ กลิ่นดีปดี 2541. **การประเมินศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยวสำหรับการท่องเที่ยวเชิงนิเวศกรณีศึกษา: อุทยานแห่งชาติไทรโยค จังหวัดกาญจนบุรี**. ภาคนิพนธ์หลักสูตรการจัดการสิ่งแวดล้อม สำนักพัฒนาบัณฑิตศึกษา สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.

จุฑามาศ ไชยสร 2536. **การศึกษาศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยวเพื่อพัฒนาการท่องเที่ยวในจังหวัดแม่ฮ่องสอน**. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (การบริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร.

จรัสศรี คิวสุวรรณ. 2550. **แนวคิดในการสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร**. (ออนไลน์). แหล่งที่ <http://www.thaiteacher.org/publication/teaching/eng2.pdf>.

ฐปทอง กว้างสวัสดิ์ 2549. **การสอนภาษาอังกฤษ**. มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

บุปผา วงษ์พันธุ์ทา. 2544. **การประเมินศักยภาพการท่องเที่ยวเชิงนิเวศอำเภอหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์**.

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ 2545. **โครงการศึกษาแผนปฏิบัติการท่องเที่ยว เชียงรายพะเยา น่าน**. มปท.

พจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2554. PUBLICATION: กรุงเทพฯ: บริษัทศิริวัฒนาอินเตอร์พริ้นท์ จำกัด, 2556.

วินัย สุคันธวรรณ์. 2555. **ศักยภาพแหล่งท่องเที่ยวทางน้ำเทศบาลนครพิษณุโลก**. รายงานการศึกษาอิสระปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการเมืองการปกครอง วิทยาลัยการปกครองท้องถิ่น มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

ศิริจรรยา ประพฤติกิจ. 2553. **การประเมินศักยภาพแหล่งท่องเที่ยวในอำเภอเมือง จังหวัดตราดเพื่อจัดทำเส้นทางท่องเที่ยวเชิงนิเวศ**. วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

- สฤษฎ์ แสงอรัญ 2548. การท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์หรือนิเวศ (Ecotourism). (ออนไลน์). แหล่งที่มา
www.dnp.go.th/NPO/html/Tour/Eco_Tour.html.
- สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย. 2542. การดำเนินการเพื่อกำหนดนโยบาย
 การท่องเที่ยวเพื่อการรักษาระบบนิเวศ. กรุงเทพมหานคร.
- อารยา อินทชสาร. 2554. การประเมินศักยภาพของตลาดน้ำวัดกลางคูเวียงเพื่อเป็นแหล่งท่องเที่ยว
 เชิงนิเวศ. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการจัดการภาครัฐและเอกชน
 มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- Boo, El. 1991. **Ecotourism: The Potentials and Pitfalls**. Vol. I. Washington, D.C.:
 World Wildlife Fund.
- Ceballos-Lascurain, H. 1991. **Tourism, eco-tourism and protected areas in kusler,**
(ed) Eco-tourism and Resource Conservation. Vol 1. Eco-tourism and
 resource. Conservation project. Maryland: The Wildlife Society.
- Hedge, T. **Teaching and Learning in the Language Classroom**, Oxford: Oxford
 University Press, 2000.
- Littlewood. W. 1981. **Communicative Language Teaching**. Cambridge University
 Press.
- Morrow, K. 1981. **Principle of Communicative and Methodology in Communication**
in the Classroom, Applications and Methods of Communicative Approach.
 London: Longman.
- Richards, Jack C; & Roger Theodores.S. **Approaches and Methods in Language**
Teaching. Cambridge: Cambridge University Press, 2002.
- Western. 1993. **Statistics for business problem solving**. Cincinnati: South-Western
 Collage.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

- แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับศักยภาพแหล่งท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ในเขตชุมชนตำบลคงมูลเหล็ก อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบูรณ์
- แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับศักยภาพในการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารด้านการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ของประชาชนในเขตชุมชนตำบลคงมูลเหล็ก อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบูรณ์

**แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับศักยภาพแหล่งท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์
ในเขตชุมชนตำบลคงมูลเหล็ก อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบูรณ์**

คำชี้แจงแบบสอบถามมีทั้งหมด 3 ตอน ดังต่อไปนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานทั่วไป

ตอนที่ 2 แบบสอบถามความคิดเห็นศักยภาพแหล่งท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ในเขตชุมชน

ตำบลคงมูลเหล็ก อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบูรณ์

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะในการจัดการแหล่งท่องเที่ยว

ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานทั่วไป

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน ที่ตรงกับความคิดเห็นของท่าน

1. เพศ

ชาย หญิง

2. อายุ

15 – 25 ปี 26 – 30 ปี 31 – 35 ปี
 36 – 40 ปี 41 – 45 ปี 46 – 50 ปี
 51 – 55 ปี 55 ปีขึ้นไป

3. การศึกษา

ประถมศึกษา มัธยมศึกษา ปวช. – ปวส.
 ปริญญาตรี สูงกว่าปริญญาตรี

4. อาชีพ

เกษตรกร รับจ้าง ค้าขาย
 พนักงานเอกชน พนักงานรัฐวิสาหกิจ รับราชการ
 นักเรียน/นักศึกษา อื่นๆ (โปรดระบุ).....

5. รายได้ต่อเดือน

- ต่ำกว่า 5,000 บาท   5,001 – 10,000 บาท
 10,001 – 15,000 บาท   15,001 – 20,000 บาท
 20,001 – 25,000 บาท   มากกว่า 25,000 บาท

ตอนที่ 2 แบบสอบถามความคิดเห็นศักยภาพแหล่งท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ในเขตชุมชนตำบลงมูล

เหล็ก อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบูรณ์

ชื่อแหล่งท่องเที่ยว .....

เกณฑ์ในการบ่งชี้ศักยภาพ	ระดับความคิดเห็น				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
ด้านพื้นที่					
1. มีความเป็นเอกลักษณ์เฉพาะตน					
2. มีความผูกพันต่อท้องถิ่น					
3. เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่แสดงถึงวิถีชีวิตความเป็นอยู่ของคนในชุมชน					
4. เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่เป็นที่รู้จักกันดีเป็นอย่างดี					
5. แหล่งท่องเที่ยวมีความเหมาะสมกับทุกฤดูกาล					
6. เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่แสดงถึงการอนุรักษ์ไว้ซึ่งภูมิปัญญาท้องถิ่น					
7. เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่แสดงให้เห็นถึงการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ					
ด้านการจัดการ					
8. มีความสะดวก ปลอดภัยในการเดินทาง และง่ายต่อการเข้าถึง					
9. มีสิ่งอำนวยความสะดวกในแหล่งท่องเที่ยวเพียงพอ เช่น ไฟฟ้า น้ำประปา ห้องน้ำ ถังขยะ ลานจอดรถ					
10. มีความปลอดภัยต่อชีวิตและทรัพย์สิน					
11. มีป้ายอธิบายข้อมูลของแหล่งท่องเที่ยว					

เกณฑ์ในการบ่งชี้ศักยภาพ	ระดับความคิดเห็น				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
12. มีศูนย์บริการข้อมูลแก่นักท่องเที่ยว					
13. มีบริการผู้นำเที่ยวในท้องถิ่นที่เพียงพอ					
14. มีบริการร้านอาหารที่เพียงพอ					
15. มีการจัดให้มีการบริการสินค้าและของที่ระลึกที่เพียงพอ					
16. มีการจัดให้มีบริการที่พักค้างแรมที่เพียงพอต่อนักท่องเที่ยว					
ด้านกิจกรรม					
17. แหล่งท่องเที่ยวมีกิจกรรมการท่องเที่ยวที่หลากหลาย					
ด้านการมีส่วนร่วม					
18. องค์กรท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการเข้ามาควบคุมดูแล					
19. มีการจัดตั้งกลุ่ม/องค์กรเพื่อดูแลการท่องเที่ยว					
20. มีกลุ่มอนุรักษ์วัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่น					

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะในการจัดการแหล่งท่องเที่ยว

3.1 ท่านเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ในเขตชุมชนของท่านอย่างไร

.....

.....

.....

.....

3.2 ท่านพบปัญหาและอุปสรรคอะไรบ้างในการจัดการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ในเขตชุมชนของท่าน

.....

.....

.....

.....

3.3 ท่านมีความพึงพอใจ หรือสนใจที่จะให้แหล่งท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ในท้องถิ่นของท่านได้รับการพัฒนาเพื่อเป็นแหล่งท่องเที่ยวต่อไปหรือไม่ และต้องการให้มีการพัฒนาในเรื่องใด

.....

.....

.....

.....

😊ขอขอบพระคุณทุกท่านที่ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม😊

**แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับศักยภาพในการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร
ด้านการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ของประชาชนในเขตชุมชนตำบลงมูลเหล็ก
อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบูรณ์**

คำชี้แจงแบบสอบถามมีทั้งหมด 3 ตอน ดังต่อไปนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานทั่วไป

ตอนที่ 2 แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษ
เพื่อการสื่อสารด้านการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ของประชาชนในเขตชุมชน
ตำบลงมูลเหล็ก อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบูรณ์

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะและความต้องการพัฒนาภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารด้านการ
ท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์

ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานทั่วไป

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน ที่ตรงกับความคิดเห็นของท่าน

1. เพศ

ชาย หญิง

2. อายุ

15 – 25 ปี 26 – 30 ปี 31 – 35 ปี
 36 – 40 ปี 41 – 45 ปี 46 – 50 ปี
 51 – 55 ปี 55 ปีขึ้นไป

3. การศึกษา

ประถมศึกษา มัธยมศึกษา ปวช. – ปวส.
 ปริญญาตรี สูงกว่าปริญญาตรี

4. อาชีพ

เกษตรกร รับจ้าง ค้าขาย
 พนักงานเอกชน พนักงานรัฐวิสาหกิจ รับราชการ
 นักเรียน/นักศึกษา อื่นๆ (โปรดระบุ).....

5. รายได้ต่อเดือน

- ต่ำกว่า 5,000 บาท

  5,001 – 10,000 บาท
 10,001 – 15,000 บาท

  15,001 – 20,000 บาท
 20,001 – 25,000 บาท

  มากกว่า 25,000 บาท

ตอนที่ 2 แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารด้านการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ของประชาชนในเขตชุมชนตำบลคงมูลเหล็ก อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบูรณ์

ประเด็นคำถาม	ระดับความคิดเห็น				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1. ท่านสามารถฟังนักท่องเที่ยวต่างชาติเข้าใจและพูดโต้ตอบเพื่อให้ข้อมูลเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ได้					
2. ท่านสามารถพูดสื่อสารเพื่อให้ข้อมูลด้านการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์แก่ชาวต่างชาติได้					
3. ท่านสามารถเขียนข้อมูลภาษาอังกฤษเพื่อประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ในชุมชนได้					
4. ท่านสามารถใช้ภาษาอังกฤษในการเป็นผู้นำเที่ยวในชุมชนได้					
5. ท่านสามารถใช้ภาษาอังกฤษในการให้ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับการท่องเที่ยวในชุมชนได้					

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะและความต้องการพัฒนาภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารด้านการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์

3.1 ท่านต้องการให้มีการจัดอบรมเพื่อพัฒนาทักษะการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารด้านการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์หรือไม่

- ต้องการ

  ไม่ต้องการ

3.2 ถ้าท่านต้องการให้มีการจัดอบรมเพื่อพัฒนาทักษะการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารด้านการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ ท่านต้องการพัฒนาในทักษะใด

ทักษะการฟัง

ทักษะการพูด

ทักษะการอ่าน

ทักษะการเขียน

3.3 ข้อเสนอแนะ/ข้อคิดเห็นอื่นๆ

.....

.....

.....

.....

😊ขอขอบพระคุณทุกท่านที่ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม😊

ภาคผนวก ข

- ภาพอุทยานปลา
- ภาพศูนย์สมุนไพรรในโรงเรียน
- ภาพวัดราษฎร์บูรณะ (วัดหลวงพ่อหั่ง)
- ภาพกลุ่มหัตถกรรมงานไม้

อุทยานปลา

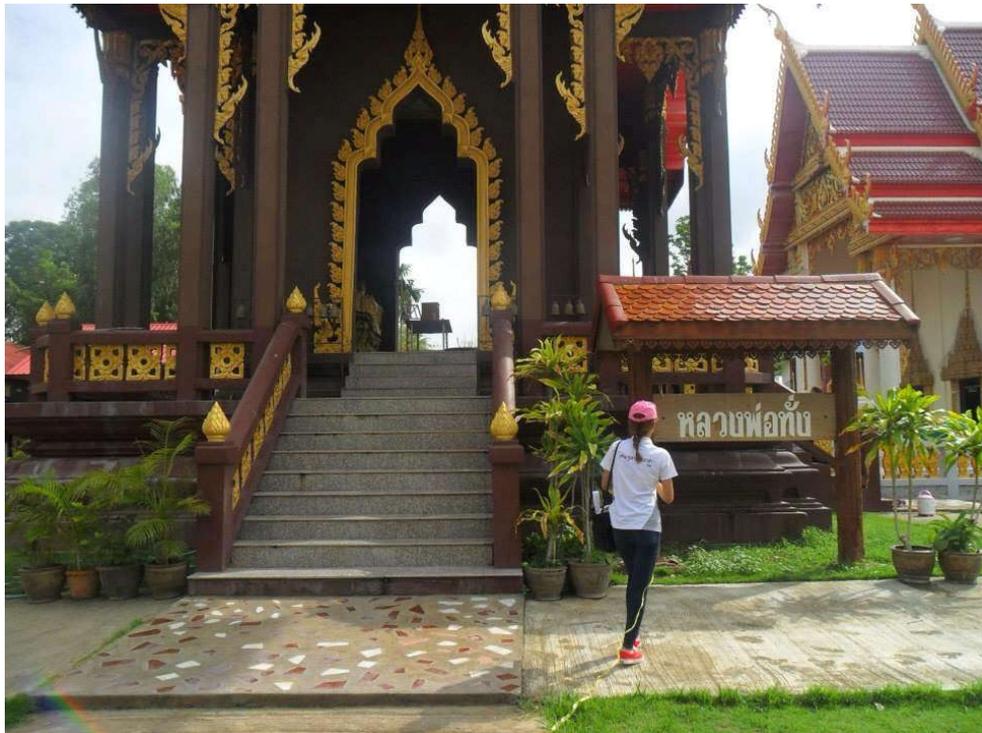

ศูนย์สมุนไพรในโรงเรียน

วัดราษฎร์บูรณะ (วัดหลวงพ่อทั้ง)

กลุ่มหัตถกรรมงานไม้

แหล่งทุน: ทุนอุดหนุนการวิจัยของมหาวิทยาลัยราช
ภัฏเพชรบูรณ์ ประจำปีงบประมาณ
พ.ศ. 2554

3. ชื่อโครงการวิจัย: ชุดการสอนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร
ด้านการท่องเที่ยว สำหรับนักศึกษา
มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์

แหล่งทุน: ทุนอุดหนุนการวิจัยของมหาวิทยาลัยราช
ภัฏเพชรบูรณ์ ประจำปีงบประมาณ
พ.ศ. 2556